

VAKOK VILÁGA

LXXX.
évfolyam
7. szám

2019.
július

Tartalomjegyzék

Házunk tájáról

- 3 Ülészett az MVGYOSZ elnöksége
- 4 Elnöki beszámoló a 2019. április 15. és június 13. között végzett munkáról
- 9 A szakmai vezető beszámolója a 2019. április 16. és június 17. között végzett munkáról
- 11 Több kérdésben is a postához fordult az MVGYOSZ
- 13 Közlekedést érintő intézkedések
- 15 Ismét napirendre tűzték a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról rendelkező 2010. évi CLXXXV. törvény módosítását
- 16 A LSER2018 szakmai napján járt az MVGYOSZ
- 17 A TÁRS Projekt érdekvédelmi fórumán volt az MVGYOSZ

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 19 A hangomat adom – beszélgetés Törőcsikné Katalin
- 22 Versvilág – összeállította Árvay Mária
- 24 Gant Elizabet: Tükör (részlet)
- 27 Válogatás Vargáné Kapa Veronika írásaiból
- 28 Siposné Marica: A buszon

Első a család

- 29 Hogyan lesz a könyvből hangoskönyv?
- 30 Bobozás, vakpingpong és az élet nagy dolgai – Újra integrációs táborban jártam
- 33 A világ egyik legjobb lézeres látásjavító kezelése megérkezett hazánkba
- 34 A műkönyv csak tüneti kezelés, a szárazszem-betegséget nem gyógyítja – Jelentős felfedezést tettek szegedi kutatók a szemészeti klinikán
- 36 Szonár, szenzor, szemüveg? Milyen lesz a digitális fehérbot? 1. rész

Tuti tippek, rövid hírek

- 39 Elkészült a Távszem alkalmazás – Pár hét múlva indul a tesztüzem
- 41 Belső tesztelésen a Távszem alkalmazás
- 42 Július 1-jétől elérhető a Távszem ügyfélszolgálat
- 43 Fellendült a segédeszközbolt forgalma
- 43 Az MVGYOSZ segédeszközboltjának kínálatából
- 45 A 2020. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

Társas barangoló

- 46 Barangolás a zalai és a Balaton-felvidéki tájakon

Náluk jártunk

- 49 Dombormű őrzi dr. Szabó Miklós emlékét

Házunk tájáról

Ülésezett az MVGYOSZ elnöksége

Idén harmadik alkalommal hívta össze az elnökségi ülést dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke, hogy elfogadják az előző elnökségi ülés óta eltelt időszakra vonatkozó beszámolókat, illetve egyéb fontos kérdésekről döntsenek. A szakmai és a gazdasági vezető is előzetesen megküldte az elnökség tagjai részére a beszámolóját. A beszámolókhöz senkinek nem volt kérdése, hozzáfűznivalója a megjelentek közül, így azonnal elfogadásra kerültek. A testület továbbá megszavazta az elnök 2. negyedéves prémiumának kifizetését és elfogadta a szövetség 2019. évi költségvetés tervezetét. Emellett a döntéshozó testület módosította a Vakok Lakásgondjainak Megoldását Támogató Alapítvány alapító okiratát, valamint megvitatták a költségvetési támogatás egy részének az MVGYOSZ tagegyesületei közti elosztását szabályozó pontrendszerét. Döntöttek a Braille Emlékérem előterjesztésekről. Az egyik jelölt a vak emberek digitális világba való bevezetéséért tett rengeteget, míg a másik példamutató életével érdemelte ki a jelölést.

Végezetül a Távszem részéről tájékoztatást kapott az elnökség a projekt fejleményeiről: elkészült az alkalmazás, elindult a belső tesztelés, megtörtént az első beszélgetés operátor és látássérült személy között. Heteken belül indul a hivatalos tesztüzem is.

Ádám Judit

Elnöki beszámoló a 2019. április 15. és június 13. között végzett munkáról

Munkatársaimmal teszteltük a Gosense cég látássérült személyek tájékozódását segítő termékeit. A francia cég által kifejlesztett és a Városligetben bemutatott három eszköz a látássérült személyek tájékozódását és közlekedését hivatott segíteni.

Részt vettem a Centenárium kvíz játék eredményhirdetésén. Köszöntőt mondtam és átadtam a díjat az első helyezést elért versenyzőnek.

Az OTP Ingatlanpont munkatársai egyeztető megbeszélést kezdeményeztek annak érdekében, hogy fejlesszék szolgáltatásaikat a látássérült ügyfelek kiszolgálása érdekében. Az OTP Ingatlanpont szeretné a hálózat önkéntesen jelentkező tagjait egyedi felkészítésben részesíteni, hogy minél jobban ismerjék meg a gyengénlátó ügyfelek igényeit és ennek megfelelően személyre szabják a szolgáltatásokat. Pozitívnak értékeltük azon szándékukat, mely szerint törekednének a látássérült ügyfelek speciális igényeit is figyelembe vevő szolgáltatás nyújtására, illetve ehhez képzési anyag elkészítésére. A beszélgetésünk nyomán mi is egyértelműen arra az álláspontra jutottunk, hogy fontos és szükséges volna azon speciális információk, szempontok összegyűjtése, igények megfogalmazása, amelyek a látássérült ügyfelek ingatlanközvetítésben való részvétele során elősegíthetik a színvonalasabb, komfortosabb kiszolgálásukat. Végezetül a cég munkatársai az alábbi megállapításra jutottak: „A megbeszélés során kiderült számunkra, hogy az a komplex feladat, program, amit véghez szeretnénk vinni sokkal több kapacitást, erőforrást igényel, mint azt korábban gondoltuk. Sajnos emiatt a terveinket el kell, hogy napoljuk.”

A közlekedéspolitikáért felelős államtitkár a vasúti személyszállítást igénybe vevő fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogával foglalkozó munkacsoport létrehozását kezdeményezte. Ennek indoka, hogy számos jelzés érkezett a minisztériumba azzal kapcsolatban, hogy az utazás során gyakorlatilag nem érvényesülnek azok a jogok, amelyeket a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről rendelkező 1371/2007/EK rendelet a fogyatékos utasok számára rögzít. Az első ülésen a fogyatékosok nagyobb érdekképviseleti szervezetei mellett a Közlekedéstudományi Intézet, valamint a MÁV-START, illetve a GYSEV képviselői vettek részt. Az egyeztetés célja a fogyatékkal élő utasok utazás során tapasztalt problémáinak feltérképezése volt. Munkatársaim részt vettek a megbeszélésen, ahol képviselték a látássérült utasok érdekeit.

Közigazgatási egyeztetés során véleményeztük a fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2019-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról szóló előterjesztés tervezetét.

Részt vettem a Vakvezető kutyák világnapjára szervezett rendezvényen. Megvalósult az eddigi legnagyobb hazai jótékonyági séta a vakvezető kutyákért, melyen közel ezren fogtak össze a Dorko Loyalty is Royalty kezdeményezésének keretében. Rengeteg gazda, kutya és támogató gyűlt össze a Városligeti-tó mellett. Az esemény mellé csatlakozott a Tihanyi félmaraton is, ezáltal idénre már több millió forinttal támogathatták a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Vakvezetőkutya-kiképző Központját.

Munkatársaim részt vettek a Lions Clubok által szervezett prevenciós napon az Orvostudományi Egyetemen. Az érdeklődők különféle Braille-írással játékokat, látástesztet próbálhattak ki, illetve megismerkedhettek segédeszközboltunk kínálatának néhány hasznos darabjával. A rendezvény célja az volt, hogy felhívják a figyelmet olyan betegségekre, melyek megelőzhetők vagy időben észlelhetők és kezelhetők különféle szűrésekkel, vizsgálatokkal, tudatos étrenddel. Az MVGYOSZ fontosnak tartja kiszűrni az olyan szembetegségeket, melyeket időben felismerve elkerülhető a látásvesztés.

Látássérült felhasználók kérésére felvettük a kapcsolatot a Blind Droid Wallet fejlesztőjével, hogy frissítse a Forint-adatbázist.

Telefonos felkérést kaptunk arra, hogy vegyünk részt az Európai Bizottság megbízásából a német WIK-Consult cég által végzett felmérésben, melynek tárgya a „postai szolgáltatásokat igénybe vevők igényei”. A felmérés eredményeit a postai szolgáltatásokra vonatkozó EP Direktíva végrehajtását vizsgáló tanulmány értékelésénél, illetve az esetleges módosításoknál fogják figyelembe venni. A látássérült emberek igényeinek és tapasztalatainak ismeretében munkatársaim tájékoztatást adtak a magyarországi helyzetről és az MVGYOSZ által igénybe vett postai szolgáltatásokról, megemlítve az e-kormányzás akadálymentes hozzáférhetőségének hiányosságát, illetve a postákon belüli akadálymentesen hozzáférhető kiszolgálópult, valamint a csomagkiadó automaták akadálymentesítésének szükségességét.

Sajtó-helyreigazítási közlemény közzététele érdekében kérelemmel fordultunk a TV2-höz. A TV2 Tények című műsorában 2019. május 5-én, vasárnap este az hangzott el, Éveket kell várni vakvezető kutyára című, a Baráthegyi Alapítvány munkáját bemutató, vakvezető kutyák kiképzéséről szóló kisfilm végén, – mely riportban az adó 1%-ának felajánlására is felhívták a figyelmet –,

hogy „A Baráthegyi Vakvezető Kutya Iskola képzzi az országban a legtöbb vakvezető kutyát.” Ez az állítás nem felel meg a valóságnak. Ezzel szemben a tény az, hogy 2006 óta (ekkor kezdte el működését az alapítvány) összesen 85 kutyát adott át a Baráthegyi Alapítvány, míg 144-et, vagyis közel kétszer annyit az MGVYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központja.

Tájékoztatást kértünk a Keleti-pályaudvar felújításával kapcsolatban, amelyre az alábbi választ kaptuk: Hivatkozva az Innovációs és Technológiai Minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztályához megküldött levelére, amelyben Budapest, Keleti-pályaudvar felújításával kapcsolatban érdeklődik arról, hogy a felújítás során miként valósul meg az akadálymentesítés, nevezetesen a vak és gyengénlátó utasok biztonságos közlekedéséhez szükséges taktilis vezető és veszélyt jelző sávok kialakítása. A MÁV Zrt.-től kapott információk alapján tájékoztatom, hogy a Vasúttársaság tervezi új, taktilis és veszélyt jelző sávok kialakítását az újraaszfaltozott járőfelületeken. Ezeket technológiai okok miatt nem tudja a két hétig tartó lezárás ideje alatt megvalósítani. Az alkalmazni tervezett műszaki megoldás az aszfaltburkolaton csak 60 nap eltelte után kivitelezhető, ezért ez később készül el. A megvalósításhoz szükséges tervezés folyamatban van. A MÁV Zrt. a terveket rövid időn belül egyeztetni fogja az érintett szervezetekkel, melyeket közvetlen kapcsolatfelvétel útján fog megkeresni.

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvánnyal együttműködve véleményeztük a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény végrehajtási rendeleteinek tervezetét.

Támogatási szerződést írtam alá a Fogyatékosok Országos Diák-, Verseny- és Szabadidősport Szövetségével, amelyben 50.000 forinttal támogatja a szövetség a II. Szabó Szonja Paraképzőművészeti Biennálét. A felhívásra – bármilyen fogyatékosággal élő művészek által alkotott – 167 pályamű érkezett be, melyből zsűrizés után 40 képet választanak ki kiállításra. A biennálén ismét 10 alkotót díjaznak, egyenként 50.000 Ft értékű ajándék-utalvánnyal. Az alkotók között több látássérült művész is szerepel.

Véleményeztük a MÁV Zrt. akadálymentesítési stratégiájához kapcsolódó rövid távú végrehajtási tervben szereplő, első körben 53 helyszín felméréséhez szükséges felmérő lap tervezetét, a vasúti hálózat egyenlő esélyű hozzáférhetőségének vizsgálatához és értékeléséhez szükséges adatbázis felépítésének céljából.

Részt vettem Nyíregyházán a Magyarországi Lions Clubok Országos Szövetségének konvencióján.

A Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft. a megalakulásának 70. évfordulója alkalmából egy hatalmas rendezvényt tartott a Hajógyári Szigeten, melyre az MVGYOSZ elnökét is meghívták, hogy együtt ünnepeljük a cég fennállásának e jeles évfordulóját. Az ünnepségen köszöntöttem a résztvevőket, beszédemben kiemeltem, mekkora jelentősége volt annak idején a Főkefe megalapításának, és hogy a vak emberek foglalkoztatása máig egy nyitott kérdés, melyre közös feladatunk válaszokat találni. Erre egyfajta megoldás lehet a digitális technológia fejlődése. A képernyőolvasó programok és különféle látássérült embereknek tervezett szoftverek ugyanis megnyithatják az utat a szellemi foglalkozás irányába.

Levelet írtunk a Magyar Posta Zrt. vezérigazgatójának, amelyben kértük együttműködését azzal kapcsolatban, hogy látássérült tagjainknak ország-szerte problémát okoz a postahivataloknál történő ügyintézés. Ennek oka az, hogy a postahivatalokban a sorszámhúzó, illetve behívó berendezések a látássérültek számára jelenleg nem akadálymentesek, emellett gyakran személyi segítséget sem kapnak az érintettek az ügyintézés során.

Munkatársam részt vett a TÁRS Projekt Érdekvédelmi Fórumának soron következő ülésén. A TÁRS Projekt fő célkitűzése a szociális intézményi férőhely-kiváltás szakmai-, módszertani háttérének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára.

Küldött társaimmal részt vettünk a FESZT küldöttgyűlésén. Elfogadtuk a szervezet szakmai beszámolóját és a közhasznúsági mellékletét.

Részt vettem és beszédet mondtam az Együtt a jövőnkért projekt rendezvényén. Hasznos gondolatok születtek meg a közoktatás kapcsán, nemcsak a honlap, hanem egyéb szolgáltatásaink területén is.

Az MVGYOSZ meghívást kapott a „A közlekedés dekarbonizációja az Európai Unióban és tagállamaiban” témájú konferenciára. A közlekedés dekarbonizációja és a nulla kibocsátású közlekedés közvetlen velejárója a csendes járművek elterjedése. A témában ez által érintettek a látássérült emberek. Sajnos a konferencia tematikája nem tette lehetővé a bennünket érintő probléma kifejtését, ezért arra kértem a rendezvény szervezőit, hogy támogassák a látássérült emberek biztonságos közlekedését a tisztán elektromos és a hibrid elektromos járművek (csendes járművek) hangjelző rendszerének kikapcsolhatósága tiltásának elfogadtatásában.

Az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Automatika Intézete együttműködésre kérte a szövetséget. Az egyetem korábban kifejlesztett egy vakvezető rendszert, Ariadné elnevezéssel. Az elmúlt két év

tapasztalatai alapján – melynek kialakításában jelentős mértékben az MVGYOSZ-tól származó információk szolgáltak – a rendszer továbbfejlesztését tervezik. A továbbfejlesztés során segítségükre lenne az együttműködés folytatása. A személyes találkozóra, konzultációra a szövetség székházában került sor, ahol megfogalmaztuk az együttműködés részleteit.

Részt vettem a Siketvakok Országos Egyesülete 25 éves jubileumi ünnepségén.

Megfogalmaztuk módosító indítványainkat a T/6355. iromány számú 2019. június 4-én beterjesztett a mediaszolgáltatással kapcsolatos egyes törvények módosításáról rendelkező törvényjavaslattal kapcsolatban annak érdekében, hogy az akadálymentesítés, hozzáférhetőség követelménye valóban következetesen, egyre inkább érvényre juthasson az audiovizuális mediaszolgáltatásokat igénybe vevő látássérült személyek esetében is.

Levelt írtunk a posta vezérigazgatójának, amelyben jeleztük, hogy a posta kézbesítési gyakorlata szükségtelen korlátozást jelent a látássérült címzettek számára, és az sérti az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. Indítványoztuk a 335/2012. (XII. 4.) kormányrendelet 26. § (1) bekezdésének olyan értelmezését az üzletszabályzat módosítására, ami kizárólag azok esetében teszi kötelezővé tanú jelenlétét, akik nem tudják nevüket aláírni.

A Fővárosi Kormányhivatal és a Magyar Államkincstár helyszíni ellenőrzést tartott a megváltozott munkaképességű munkavállalók támogatásának felhasználásáról. Az ellenőrzés során mindent rendben találtak.

A Gül Baba Türbéje Örökségvédő Alapítvány felkérésére munkatársaimmal felkerestük a Budapest II. kerületében található Gül Baba Türbéjét. Az alapítvány ügyvezetőjével és az üzemeltetést végző kollégáival folytatott találkozó célja az volt, hogy a múzeum munkatársai olyan környezetet, tárlatvezetést és egyéb programokat biztosítsanak a vak és gyengénlátó látogatóknak, ami akadálymentes és élménygazdag kikapcsolódást biztosít. Ehhez kérték az MVGYOSZ együttműködését és javaslatait. Tájékoztatottuk a múzeum tárlatvezetőit és üzemeltetésért felelős munkatársait a kiállítások akadálymentesítésének eszközeiről, így többek között javasoltuk audio-guide rendszer vagy applikáció fejlesztését, tapintható műtárgy másolatok készíttetését, minél több eredeti műtárgy megtapintásának biztosítását és Braille információs füzet kiadását. Felhívtuk a figyelmet az intézmény honlapjának szabvány szerinti akadálymentes kialakítására és a gyengénlátó látogatók akadálymentesítési igényeire, mint például a lépcsőélek kontrasztos jelölése.

Dr. Nagy Sándor elnök

A szakmai vezető beszámolója a 2019. április 16. és június 17. között végzett munkáról

Szolgáltató központ

Hangoskönyv kölcsönzés

A legkeresettebbek az új hangoskönyvek. Néhányan jelezték, hogy átálltak az online kölcsönzésre. A legfrissebb statisztikai adatok szerint az Appstore-ból 642-en, a Google Play áruházból 85-en töltötték le a mobilalkalmazásokat. Emellett vannak olyan új beiratkozók is, akik a fizikai adathordozón történő kölcsönzést részesítik előnyben. A pendrive-on történő kölcsönzés összes feltétele még nem biztosított, ezért arra még várni kell.

Braille-könyv kölcsönzés

A Braille-könyvek kölcsönzése zökkenőmentesen zajlott. A Braille-könyvtáros április második felétől ismét dolgozik. A Braille-könyvek költöztetése a régi helyről az újra még mindig folyamatban van. Ennek oka az, hogy kevés a fizikailag terhelhető személy, aki szállíthatja a könyveket, illetve az, hogy a rész munkaidőben dolgozó könyvtáros munkaidejében a kölcsönzési feladatok mellett kell ellátni a költözéshez kapcsolódó tennivalókat is. Jelenleg az új tároló rendszer fele telt meg. Terv szerint augusztus végére lesz kiürítve a régi Braille-könyvtár.

Segédeszköz értékesítés

A mindennapi életvitelt segítő eszközök köre folyamatosan bővül. Már nemcsak az a cél, hogy adott eszköztípusból legyen a kínálatban valami, hanem az, hogy többféle legyen belőle, vagyis a választék bővítése is.

A konyhai eszközök, az optikai nagyítók, a digitális videó nagyítók kínálata bővült jelentősen. Az iPhone 7 telefonokhoz való rugalmas szilikon tok edzett üveg képernyővédővel a – kedvező ára és jó minősége miatt – egyik slágertermék lett. A magyarul beszélő karóra tartja pozícióját, vagyis még mindig sokan vásárolják. NEAK támogatással 17 fehérbotot és egyedi méltányossági kérelemre 5 eszközt értékesítettek munkatársaink.

Segédeszköz szervizelés

A fehérbotok térítésmentes javítása mellett a Braille-írógépek szervizelése is elérhető már az MVGYOSZ szolgáltatásai között. A tevékenység szabályozása és irányítása volt fókuszban az elmúlt időszakban.

Vakvezető kutya használatának biztosítása

Az átadó tanfolyamokon használt úgynevezett „átadós” szobák szimulációs szobává alakításának kivitelezése befejeződött. A teakonyha és fürdőszoba eszközrendszerének beszerzése még folyamatban van.

Az Utógondozási program keretében a Gazda akadémia második alkalma lezajlott, ahol a szájkosárhoz, illetve a kutyacipőhöz szoktatás módszerét sajátíthatták el a megjelentek. A rendezvény népszerű, csaknem 30 fő vett részt rajta.

Két gazda-kutya páros tett sikeres közlekedésbiztonsági vizsgát.

A Citibank egyik belső rendezvénye kapcsán befolyt adomány összege terhére új fűnyíró traktort, valamint kerti szerszámokat és padokat vásároltak munkatársaink.

A Vakvezető Kutya Egészségügyi Alap meghirdetését követően eddig 2 támogatási kérelem érkezett, melyek – mivel a szabályzatban foglaltaknak megfeleltek –, pozitív elbírálásban részesültek.

Adaptáló csoport

A csoport a feladatkörébe tartozó tevékenységeket ellátja. Ismét érkezett jelzés, mi szerint „nyomtatási hibák” vannak a Braille-kiadványainkban. Ezt sajnós – főleg ha közvetítő személy által kapjuk – nem lehet se kivizsgálni, se kiküszöbölni, hiszen nem tudható, hogy mely kiadványban és milyen hibákról van szó. Ezért a folyóirataink előfizetői tájékoztató levelet kapnak arról, hogy mikor, kinek és hogyan jelezzék, ha hibát észlelnek valamelyik MVGYOSZ által nyomtatott termékben.

Egyebek

Ollé Attila nemzetközi referenssel Frankfurtban jártunk a Sight City kiállításon. Ott személyes megbeszéléseken vettünk részt többek között: a Braillo (Braille-nyomtató gyártó cég), az Index (Braille-nyomtató gyártó cég), két fehérbot gyártó cég, 4 fizikai nyomógombos és teljes körű beszéd támogatással bíró mobiltelefon gyártó cég, egy Braille-kijelző gyártó cég, két nyomtatott könyvet felolvasó eszközt gyártó cég, egy videó nagyítót gyártó cég, egy speciális érzékelőkkel felszerelt cipőt gyártó cég, valamint több beszélő eszközt és tapintható számlapos órát gyártó cég képviselőivel és a Németországi Hangoskönyvtár Alapítvány munkatársával.

Legfőbb eredményünk egy teljes körű beszéd támogatással rendelkező mobiltelefon honosításában történő részvételről zajlott megegyezés. Az importálás felőli döntés még nem született meg, tekintettel az első körben

elvárt minimum darabszám kapcsán felmerülő finanszírozás ügyében szükséges döntésre.

Új honlapot készít az MVGYOSZ. A vakvezetokutya.hu domain birtokosa-ként az a döntés született, hogy a vakvezető kutyás tartalmainkat önálló honlapon tegyük közzé. Ezt indokolja az, hogy a tevékenység olyan sokrétű, amelyet a korábbi menürendszerben, megfelelő minőségben és kevés kattintással elérhetően nem lehetett betagolni. A honlap struktúrája és vizuális arculata nagyon hasonló lesz az mvgyosz.hu honlapéhoz, csak a VKK tevékenységére korlátozódik a tartalma, illetve ahol kell, ott az mvgyosz.hu honlapra fog mutatni és fordítva is így lesz, vagyis az mvgyosz.hu kutyás menüpontja a vakvezetokutya.hu-ra fog mutatni. Terv szerint június végére élesíthető lesz a honlap.

Angyal Gábor szakmai vezető

Több kérdésben is a postához fordult az MVGYOSZ

A napokban két, a látássérültek számára fontos kérdés kapcsán is megkerestük a posta vezérigazgatóját.

Akadálymentes ügyintézés lehetőségének hiánya

Ország szerte több jelzést kaptunk azzal kapcsolatban, hogy a látássérülteknek problémát okoz a postahivataloknál történő ügyintézés. Ennek oka az, hogy a sorszámhúzó, illetve behívó berendezések a látássérültek számára jelenleg nem akadálymentesek, emellett gyakran személyi segítséget sem kapnak az érintettek az ügyintézés során. Így fordulhat elő, hogy kizárólag a többi ügyfél hozzáállásán, segítőkészségén múlik, hogy egy látássérült személy adott esetben el tudja-e az ügyét megfelelő módon intézni, vagy sem.

Felhívtuk a figyelmet arra, hogy a hatályos rendelkezések alapján a fogyatékos személyek számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz (ide tartozik a postai szolgáltatás is) való egyenlő esélyű hozzáférést. Egyenlő esélyű hozzáférésről pedig akkor beszélhetünk, ha a szolgáltatás igénybevétele – az igénybevevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen bizonyos fogyatékosággal élő, például látássérült személyek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető, valamint érzékelhető. Ennek kapcsán utaltunk továbbá arra is, hogy ha a közszolgáltatást nem

azonos módon vehetik igénybe fogyatékos és nem fogyatékos ügyfelek, akkor a szolgáltatás nyújtását végző szervezet ezzel jogsértést valósít meg, minthogy ez a magatartás sérti a fogyatékos ügyfelek egyenlő bánásmódhoz való jogát.

Az MVGYOSZ – együttműködésének felajánlása mellett – kezdeményezte azon intézkedések megtételét, melyek révén a Magyar Posta Zrt. hivatalai működésük során meg tudnak felelni a fent említett követelményeknek.

Postai küldemények kézbesítésével kapcsolatos probléma

Mint ismeretes a posta olyan gyakorlatot alakított ki, amely alapján a kézbesítő a könyvelt küldeményeket az írni nem tudó címzettek részére (írastudástól függetlenül minden esetben ilyennek tekinti a látássérülteket) csak írni tudó nagykorú tanú jelenlétében adja át. Ezt sérelmezve többen fordultak a szövetséghez, sőt az Alapvető Jogok Biztosa is folytatott le eljárást, illetve adott ki jelentést ezen gyakorlat vizsgálata során. A szövetség véleményét is kikérve, jelentésében az Alapvető Jogok Biztosa úgy foglalt állást, hogy a posta ezen gyakorlata a vak, illetve látássérült emberek emberi méltóságához való jogával összefüggésben visszásságot okoz.

Egyetértve a biztos jelentésében foglaltakkal, szövetségünk is fontosnak és szükségesnek tartja e gyakorlat felülvizsgálatát, hiszen az – amellet, hogy túlterjeszkedően értelmezi a jelenlegi idevonatkozó szabályozást – több problémát felvet: ez a kézbesítési gyakorlat többek között szükségtelen korlátozást jelent az érintettek számára és sérti az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. Az pedig, hogy a látássérült címzetteknek adott esetben akár ismeretlen, vagy ismert tanút kell bevonnia küldeménye átvételéhez, sértheti személyiségi jogait, magánélethez való jogát, hiszen kiszolgáltatottá teszi, ügyintézését feleslegesen lassítja. Ezek mellett sértő lehet, ha a tanú indokolatlanul szerez tudomást a látássérült valamilyen küldeményéről, stb. E problémát olyan rugalmas, a látássérültek sokszínűségét figyelembe vevő gyakorlat kialakításában látjuk megoldhatónak, ami lehetővé teszi az önálló, tanú igénybe vétele nélküli ügyintézés, ugyanakkor azt is, hogy aki ezt tartja biztonságosnak, az élhessen a tanú jelenlétének lehetőségével. Ennek jegyében javasoltuk a posta szabályzatának kiegészítését akként, hogy az írni tudó látássérült személyek dönthessék el, hogy a részükre érkezett könyvelt küldeményt maguk veszik-e át, vagy ahhoz tanú segítségét kérik.

Közlekedést érintő intézkedések

Ezen a héten két, közlekedéssel kapcsolatos ügyel is foglalkoztunk. A minisztérium mellett a MÁV elnök-vezérigazgatójához fordult az MVGYOSZ a budapesti pályaudvarok, állomások felújítása kapcsán. Mint ismeretes jelenleg is több vasúti létesítmény – köztük a Keleti pályaudvar – felújítása zajlik a főváros területén. A szövetség ennek okán első ízben 2019. május 15-én kereste meg levélben az Innovációs és Technológiai Minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztályának főosztályvezetőjét, valamint a minisztérium Piacfelügyeleti és Utasjogi Főosztály Vasúti Igazgatási Szervének vezetőjét. Ekkor arra vonatkozóan kértünk tájékoztatást, miként valósul meg a beruházás során a látássérült utasok akadálymentes közlekedését, tájékozódását megkönnyítő taktilis vezetősávok kialakítása.

A minisztérium válaszlevelében a MÁV Zrt.-től kapott információk alapján arról tájékoztatott, hogy a vasúttársaság tervezi új taktilis és veszélyt jelző sávok kialakítását az újra aszfaltozott járőfelületeken. A megvalósításhoz szükséges tervezés folyamatban van. Mint írták, a MÁV Zrt. a terveket rövid időn belül egyeztetni fogja az érintett szervezetekkel. Mivel az illetékesek sem ebben a konkrét kérdésben, sem pedig a MÁV által a budapesti pályaudvarokon, állomásokon folytatott egyéb felújításokkal kapcsolatban a mai napig nem adtak tájékoztatást, holott tudomásunk van arról, hogy azok jelenleg is zajlanak, ezért ezúttal a MÁV elnök-vezérigazgatójához fordultunk megkeresésünkkel. Felhívtuk a figyelmet a vasúttársaságokra, illetve állomások üzemeltetőire vonatkozó rendelkezésekre.

Az Európai Parlament és a Tanács vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről rendelkező 1371/2007/EK rendelete a hozzáférhetőséggel kapcsolatban kötelezettséget rögzít az állomások, a peronok, a járművek és más létesítmények fogyatékos emberek részére történő hozzáférhetővé tételére vonatkozóan.

A Fot. (1998. évi XXVI. törvény) alapján a fogyatékos személyek számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A törvény 8. §-a szerint a közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Hangsúlyoztuk, hogy a felújítás, beruházás során már a tervezés fázisában figyelemmel kellene lenni az akadálymentesítés szempontjaira, és arra,

hogy a látássérültek számára legmegfelelőbb módon kerüljön kialakításra az adott létesítmény, jelen esetben a vasútállomások, pályaudvarok. Ha utólag, már a felújítás megtörténtét követően derül fény arra, hogy az akadálymentesítésre esetleg mégsem megfelelően került sor, akkor ez a beruházónak további költségeket, munkálatokat, a látássérült utasoknak pedig további nehézségeket okoz a közlekedés, tájékozódás során.

Megkeresésünkben, melyet az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére is továbbítottunk, egyfelől részletes tájékoztatást kértünk a Budapesten zajló felújításokra vonatkozóan, illetve kezdeményeztük annak lehetővé tételét, hogy akadálymentesítéssel foglalkozó szakembereink ellenőrizhessék, véleményezhessék az akadálymentesítésre vonatkozó terveket, valamint a már megvalósult munkálatokat.

A helyi utazási kedvezmény érvényesítésével kapcsolatban a Fővárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalához fordultunk. Szövetségünknel több látássérült utas kérte közbenjárásunkat annak érdekében, hogy amennyiben kizárólag Budapesten történő közlekedéshez a MÁV-START Zrt. járatait veszik igénybe, akkor ne kelljen kedvezményes jegyet váltaniuk a MÁV-START meghatározott vonataira, ideértve a Kőbánya-Kispest és Nagyvárad tér közötti M3 metrószakasz felújításának ideje alatt a Budapest-Nyugati – Ferihegy vagy ennek belső viszonylatában közlekedő járatokat is, ugyanis egyébként látássérültségük okán a fővárosi helyi közlekedésre díjmentesen jogosultak. Ez a gyakorlat különösen annak fényében tekinthető aggályosnak, hogy tudomásunk szerint a fővárosi helyi közlekedésben léteznek olyan bérlettípusok, amelyek a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről rendelkező 85/2007. (IV. 25.) kormányrendelet által meghatározott jogosultak számára lehetővé teszik a főváros területén a MÁV-START Zrt. járatainak bizonyos feltételek szerinti használatát oly módon, hogy arra nem szükséges külön jegyet váltani, hanem azokra a bérletek érvényesek.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról rendelkező 2003. évi CXXV. törvény értelmében, az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző helyzet megoldása érdekében kezdeményeztük olyan gyakorlat kialakítását, hogy a kormányrendelet alapján kedvezményre jogosult látássérült, illetve súlyosan fogyatékos utasok más jogosultakkal azonos módon, külön jegyvásárlás nélkül vehessék igénybe helyi közlekedésük során a MÁV-START Zrt. járatait.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Ismét napirendre tűzték a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról rendelkező 2010. évi CLXXXV. törvény módosítását

Mint ismeretes, a szövetség már évek óta komolyan törekszik arra, hogy a médiaszolgáltatások (például a tv-műsorok) a látássérült felhasználók számára is teljes körűen akadálymentesen elérhetőek legyenek. Az akadálymentesítésre vonatkozó szabályozásra ugyanakkor eddig az volt jellemző, hogy az kizárólag a hallássérültek szempontjait érvényre juttató rendelkezéseket tartalmazott. Ez azt jelenti, hogy a törvény a közszolgálati, illetve bizonyos esetekben a jelentős befolyásoló erővel rendelkező lineáris audiovizuális médiaszolgáltatót arra kötelezte, hogy naponta meghatározott időtartamban – egyebek mellett – a közérdekű közlemények, hírműsorok, filmek, játékok, fogyatékos embereknek szóló műsorok, illetve közszolgálati célokat szolgáló műsorok magyar nyelvű felirattal – például teletext szolgáltatáson keresztül – vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhetőek legyenek.

A szövetség több alkalommal tett javaslatot az akadálymentesítésre vonatkozó szabályozás látássérült felhasználókra történő kiterjesztésére, ám mostanáig ezek a kezdeményezések eredménytelenek maradtak.

Ezúttal a parlament elé beterjesztett törvényjavaslat az akadálymentesítési követelmények teljesítését már nemcsak a hallássérültek, hanem a többi fogyatékos személy vonatkozásában is kötelezettségként írja elő, persze csak bizonyos esetekben, bizonyos feltételek meglétekor.

Sajnálatos módon, e fogyatékosokat is érintő törvény tervezetét az érdekképviseleti szervezetekkel nem egyeztették, azt részünkre meg sem küldték, így nem volt mód arra, hogy megfelelő időben, még az előterjesztés végleges szövegének kialakítása előtt kifejtessük a véleményünket. Így csupán arra maradt lehetőség, hogy a már parlament előtt lévő tervezetre vonatkozóan tehesünk észrevételeket, javaslatokat.

A tervezet a közszolgálati, illetve – legnagyobb éves átlagos közönségaránnyal rendelkező médiaszolgáltatása vonatkozásában – a jelentős befolyásoló erővel rendelkező audiovizuális médiaszolgáltatót kötelezné arra, hogy a 18:30-21:30 közötti időszakban hazai gyártású műsorait a látássérült nézők számára – például hangalámondás vagy hangos feliratozás útján – hozzáférhetővé tegye.

Az általunk előterjesztett javaslat ugyanakkor arra irányul, hogy ne csak a hazai gyártású műsorok hozzáférhetővé tételére vonatkozzon a kötelezettség. Továbbá, hogy évente növekedjen az az időtartam, amely alatt a szol-

gáltatónak az akadálymentesítési követelménynek meg kell felelnie, 2022-től pedig az már minden műsor vonatkozásában elvárható legyen.

A törvény alapján az audiovizuális médiaszolgáltatás médiaszolgáltatói kötelesek az akadálymentesítést célzó intézkedésekről cselekvési tervet készíteni. Javasoltuk, hogy e cselekvési tervet a szolgáltatók kötelesek legyenek előzetesen egyeztetni az akadálymentesítéssel érintett fogyatékos személyek érdekeit képviselő országos szervezetekkel is.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Az LSER2018 szakmai napján járt az MGVYOSZ

Az FSZK és a Vakok Állami Intézete közös szervezésében megvalósuló LSER2018 (Elemi rehabilitációs szolgáltatás biztosítása látássérült személyek számára) pályázati program szakmai napján vettek részt az MGVYOSZ munkatársai.

A délelőtt első felében a MONTÁZS projektet mutatta be Simonics Benjámint és Kiss Szilviát. Simonics Benjámint a fogyatékos ügyi tanácsadók szerepéről és feladatairól, illetve az AAK eszközkölcsönzéről beszélt. Részletes betekintést nyerhettünk a projekt célkitűzéseibe és elért eredményeibe. Fő céljuk a fogyatékos személyek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása volt, melyet egy tanácsadó hálózat kiépítésével kívántak elérni. Ezt a szolgáltatást országos szinten szeretnék biztosítani mindenkinek, ezért koordinációs központot létesítettek, illetve sok energiát fektettek a képzésbe, fejlesztésbe is.

A projekt alapja egy egységes információs rendszer létrehozása, melyet egy folyamatosan frissített információs portállal valósítanak meg, szaktanácsadással kiegészítve. Eredetileg az autizmussal élők, a felnőtt nyelvi- és beszéd fogyatékosokra és a komplex kommunikációs szükségletű személyekre irányult a projekt, de a látássérült embereket is bevonták.

A központon kívül megyei információs és koordinációs pontokat is létrehoztak, összesen huszonkettőt. Emellett az autizmussal élők ellátórendsze-

rére többlépcsős fejlesztési programot fejlesztettek ki a szülők edukálásától kezdve szakmai képzéseken át egészen az autizmusbarát szabadidős programok szervezéséig.

Ezután Kiss Szilvia beszélt a felnőtt beszéd- és nyelvi fogyatékos személyeknek nyújtott térítésmentes logopédiai szolgáltatásokról. A cél itt is egy logopédiai ellátást biztosító országos hálózat kiépítése.

A szünet után Szilaj Zsolt mutatta be az elemi rehabilitációs szakemberképzést részletesebben. Ezt a programot az FSZK indítja az EMMI támogatásával. Mivel ilyen szakemberekre hatalmas igény lesz a közeljövőben, a projekt kiemelten hasznos. Arra is figyelnek, hogy ne csak a fővárosban, hanem részben vidéken is elérhető legyen ez az oktatási program. Az alábbi munkakörökre képzik ki speciálisan a jelentkezőket: elemi rehabilitációs koordinátor, látássérült emberek mindennapos tevékenységek trénera, látássérült személyek funkcionális látás trénera, látássérült személyek infokommunikációs trénera, illetve látássérült és halmozottan sérült személyek speciális elemi rehabilitációs trénera.

A képzés részletei és a jelentkezés feltételei, illetve módja hamarosan felferülnek az FSZK honlapjára, illetve hírlevélben is kiküldik majd az érdeklődőknek.

Ádám Judit

A TÁRS Projekt érdekvédelmi fórumán volt az MVGYOSZ

Az MVGYOSZ meghívást kapott az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 TÁRS Projekt érdekvédelmi fórumának soron következő ülésére. A fórumot 2019. május 29-én tartották a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. székhelyén.

A TÁRS Projekt fő célkitűzése a szociális intézményi férőhely-kiváltás szakmai, módszertani hátterének biztosítása az ország egészében, annak különböző területén működő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények számára. A rendezvényen elsőként a TÁRS Projekt Hálózati Munkacsoport és Kutatási Munkacsoport munkájáról, valamint a Foglalkoztatási Munkacsoport munkájáról számoltak be. Kiss Róza szakmai vezető elmondta, hogy 31 pályázóról beszélhetünk különböző szakaszokban. Van olyan pályázat, ahol már a kulcsátadás zajlik, és van olyan pályázat, ahol a beköltözés is megtörtént. De meg kell említeni azt is, hogy van,

ahol még nem történt semmi. Ennek háttérében több dolog állhat, a közbeszerzések nehézkes kimenetele az egyik fő ok. A kiváltás projekt szolgáltató központjai még nincsenek készen, az eszközbeszerzés folyamatban van.

A rendezvényen felhívták a figyelmet a lakók és a befogadó környezet tudatos informálásának fontosságára. Az intézményekben 14 koordinátor végzi ezt a tevékenységet. Rengeteg kérdés merül fel nap mint nap az érintettek részéről, legyenek lakók, dolgozók vagy vezetők.

Elhangzott az is, hogy a szakértők igénybevétele módosításra fog kerülni – a jövőben a rendezvényeken fognak kiemelt szerepet kapni. A rendezvények fő célja ugyanis a tudás megosztása lesz. Ezt a módszertani segédanyagok terjesztése is elő fogja segíteni. Az információkat tapasztalati szakértők segítségével prezentálják, így azok hitelesek a befogadók számára.

A projektben jelenleg 19 jó gyakorlatot tartalmazó kiadvány van, és most készül a huszadik. Ebben olvashatunk többek között arról, hogy a szolgáltatási szférában, a vendéglátásban, de akár külső megbízott munkákban is dolgoznak és dolgozhatnak a lakók, mint például kerti munkák végzésénél. A projekt keretében Európában elsőként valósult meg ezüst tűzzománc készítés, melyet fogyatékossgal élő emberek végeznek. Ezeket a jó gyakorlatokat igyekeznek kiemelni. Az MVGYOSZ fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a gyakorlatokat érdemes angolra is lefordítani, mivel külföldön is nagy rá az igény, több országban várják a követendő példákról való informálást.

A munkavégzésre, mint az önálló életvitel egy fő sarokpontjára a Lakótámogatási csoport fejlesztő és ismeretadó klubok működtetésével készíti fel a lakókat. A projekt szakemberei emellett foglalkozási rehabilitációs napokat tartanak az intézményekben élőknek. Nehézséget jelent, hogy az intézmények jelenleg nem rendelkeznek foglalkozási szakemberekkel. Ezért az intézmények vezetőihez lesz irányítva egy szakember, aki segíti ezt a területet. Megnyugtató viszont, hogy a projekt munkatársai kiegyensúlyozottan működnek együtt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal. Ez a projekt előrehaladását is nagyban segíti.

A SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYI FÉRŐHELY KIVÁLTÁSI SZAKMAI KOORDINÁCIÓS MŰHELY MUNKÁJA – EFOP-1.9.1- VEKOP/15 TÁRS PROJEKT BEMUTATÁSA

EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001
TÁRS PROJEKT

FSK

SZÉCHENYI 2020

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Puskás Anett érdekképviseleti előadó

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Törőcsikné Katival

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, meséljen egy kicsit magáról, mindennapjairól, munkájáról, szabadidős tevékenységeiről stb.

- Ez év tavaszán betöltöm a 70. életévemet. Gyógypedagógiai asszisztensi végzettségemet már a gyermekeim születése után, felnőttként szereztem. Büszke vagyok arra, hogy lányommal együtt jártunk erre a képzésre. Sajnos a szerzett szakmában nem dolgoztam, mert az idő tájt iskolatitkárként helyezkedtem el egy gyógypedagógiai intézményben, ahol a főnököm (igazgatónk) nem mentett fel iskolatitkári kötelességeim alól. Szerettem azt hinni, hogy talán elégedett volt a munkámmal. Később is titkárnőként helyezkedtem el egy digitális könyvtárban, ahol egészen közel kerültem az irodalomhoz, kortárs magyar íróinkhoz, költőinkhez digitalizált műveiken keresztül. Szerettem segíteni kollégáim munkáját, boldog voltam, ha az adminisztrációs munkámon kívül korrektori feladatokkal is megbíztak.

Soha nem féltem attól, mihez kezdek magammal, ha nyugdíjas leszek. Különbféle terveket kovácsoltam azokból a vágyaimból, amiket a dolgozó, munkás évek alatt nem tudtam megvalósítani. Ezek között szerepelt egy idegen nyelv elsajátítása, hobbym, a festés művelése, olvasás, mozi, színház, koncertek. Egy percig sem aggódtam, hogy esetleg unatkozni fogok!

- Gyerekként milyen barátságban volt a könyvekkel és az olvasással?

- Édesanyám, bár szegény munkáscsaládból származott, nagyon szeretett olvasni. Rendszeresen járt a gyár könyvtárába könyveket kölcsönözni, s voltak olyan évek is, amikor a szabadidejében ő kezelte a könyvtár állományát. Én is nagyon szerettem olvasni. Mindenevő voltam és vagyok a mai napig.

- Hogyan került kapcsolatba a Bodor Tibor Kulturális Egyesülettel?

- Nyugdíjasként vidám voltam és elégedett. Szívem szerint élhettem időskori életemet, de valami mégis hiányzott. Szerettem volna olyan ember lenni, akire szükség van, s nem csak a családjának. Keresni kezdtem egy testhez álló feladatot magamnak: szabadidőmben örömmel dédelgettem volna például beteg, esetleg árva gyermekeket, de amint jobban belegondoltam, egy

ilyen elkötelezettség egészséges embert feltételez, és én nem tudnék mindig rendelkezésre állni. A kicsiket nem ringathatom illúziókban, nem sugallhatom, hogy mindig és minden körülmények között számíthatnak rám, mert a legnagyobb erőfeszítéseim ellenére sem tudnék nekik biztonságot adni.

Ekkor a barátnőm megtalálta nekem ezt a feladatot, amire magam is vágytam: önkéntes felolvasója lehettem a Vakok Hangoskönyvtára számára készülő könyveknek, vagy 350 társammal együtt. Ez 2017 szeptemberében volt.

Büszke vagyok, hogy 2018. szeptember 5-én, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Hangoskönyvtárának átadott, önkéntesek által felolvasott első száz könyv közé három olyan kötet is bekerült, amiket én olvastam fel.

A felolvasás egy másik dimenziót nyit meg a felolvasónak. Nagyon érdekes világ! Ha olvasol egy könyvet, lehet, hogy a kevésbé érdekes bekezdéseket egyszerűen átugrod, de ha felolvasol, minden egyes leírt szót kötelességed felolvasni, és megtapasztalhatod, hogy mennyivel teljesebb a könyv azokkal az átugrott, vagy felületesen értelmezett bekezdésekkel.

Az érzés, hogy talán többen is az én tolmácsolásomban kapcsolódhatnak ki az általam szeretett könyvekkel, leírhatatlan.

- Mit olvas fel szívesen?

- Mindannyiunknak meg kell találnunk azokat a könyveket, amelyekhez passzol a személyiségünk, a hangszínünk, s nem utolsó sorban fontos az is, hogy élvezzük az adott művet. Ezért én szívesen olvasok fel meséket, kedves, pozitív életszemléletet sugárzó műveket, különleges, régi szófordulatokat tartalmazó szövegeket, humoros, vidám dolgokat, amik talán elfelejtetik az olvasóval a rájuk nehezedő napi problémáikat.

- Kedvcsinálásként, ajánlana röviden párat a felolvasott könyvei közül?

- A közelmúltban olvastam a tizedik könyvet, ami egy meseválogatás. Boldizsár Ildikó állította össze a világ mesetárházából szemezgetve azokat a meséket, amik férfiakról szólnak. A könyv címe is ez: Mesék férfiakról, nőknek.

A másik könyv, amit szívesen ajánlok, Robert Fulghum: Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni érdemes c. könyvét ajánlanám, melynek alcíme: Tűnődések hétköznapi dolgokról. Az író egy ma is élő amerikai unitárius lelkész, aki ebben a kis kötetében egyszerű, mindennapi történeteken keresztül tanít bennünket a szeretetre, az elfogadásra, a becsületre, a bolygónk élőlényeiének tiszteletére, és még sorolhatnám. Mindezt élvezetes módon, nem a nagy tanító köntösébe burkolózva teszi.

- Egyéni könyvkéréssel felkeresték már?

- Igen, több könyv is volt, amit kérésre olvastam fel. Az egyik: Dolák-Saly Róbert: Én vagyok a kedvenc állatom c. verseskötete. Kicsit megriadtam, amikor Maxi kérésére belecsaptam a feladat végrehajtásába, mert nem tudtam, hogy verses kötetrel állok szemben. De utólag elmondhatom, hogy nagyon élvezetes volt Dolák-Saly Róbert gondolatait közvetíteni a kutyákról és a macskákról. Még egy „kutyás” könyvet (ez inkább 3 kis kötet) kaptam Nagyné Berke Mónitól, hogy a szerző, Makk Attila szeretné, ha kisregényei a könyvtárban helyet kapnának. Tudtommal már mind bekerültek a kikölcsönözhető, végleges könyvek közé.

- Ha akadnak nehézségei felolvasás közben, mik ezek?

- Nehéz a felolvasást beilleszteni a napi feladatok közé, mert: építik a szemben lévő házat, és kiszámíthatatlan, mikor indítanak be egy-egy hangos munkagépet, vagy mikor beszélnek meg egymással a munkások a soron következő teendőket. Azután elrobog egy mentőautó, váratlanul ugatni kezd egy kutya, becsenget a postás, és sorolhatnám. A felolvasáshoz kipihentnek kell lenni, mert akkor gördülékenyebb a munka, kevesebb a hiba, nem kell minduntalan leállni a felvétellel. Ezek a nehézségek számomra mégsem befolyásolják a felolvasás örömét. Ha minden simán menne, talán az öröm sem lenne akkora!

Persze nem csak magamnak szeretnék örömet okozni ezzel a munkával, inkább másoknak. Ezért is szeretném jól végezni önkéntes munkámat: folyamatosan törekszem a szép kiejtésre, és a felvett anyag minőségére – bár úgy érzem, ez a legnehezebb feladat. Nincsenek meg a technikai lehetőségeim, de még a szakmai tudásom sem. No, legalább életem végéig tanulhatok...

- Hosszú távon milyen tervei vannak?

- Szeretnék egyre jobban felolvasni, hogy azok az emberek, akik hallgatnak, tökéletesen a könyvre tudjanak koncentrálni, ne vonják el figyelmüket az én csetlés-botlásaim. Van még egy önkéntes munkám: egy internetes magazin szerkesztője vagyok. Ebben a munkámban is szeretnék fejlődni. Ezen

közben sok időt szeretnék tölteni 6 éves unokámmal, aki ősszel iskolás lesz, és imádja a meséket. Nemcsak a meséket, de a verseket is. Sokszor rímekben fogalmaz, aminek én nagyon örülök. Végül, de nem utolsó sorban örömmel mondhatom, hogy a lányom is önkéntes felolvasó.

Hálásan fogadunk minden felolvasott könyvet. Sok örömet, jó egészséget kívánunk!

Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Kovács István: Ládák és polcok

Egy nagy ládában
cipeljük magunkkal a múltat.
Kidobni őket nem lehet,
életünk részei voltak.
Az emlékeket szelektálni
lehet, de feledni nem,
mert ott hátul a kis polcon,
minden-minden ott pihen.

A jelenünk?
Az egy kisebb láda.
Teteje soha nincs zárva,
Rendezkedünk mindig benne,
bár szinte hiába.
Mert a mát holnap ártesszük,
a „múlt” feliratú ládába.

És a holnap?
Egy kicsinyke doboz,
inkább csak egy zárt boríték.
Tervek vannak benne,
vágyak és titkok,
ezért ők a holnapok.

Reggelente,
ahogy nyílnak a borítékok,
lassan fogynak a holnapok,
rájövünk, már mi is múlt vagyunk.
És ha az utolsó láda is bezárul,
talán emlékei leszünk valakinek,
a polcon, ott, leghátul!

Meggyesi Éva: Kopott házak közt

Kopott házak közt ácsorog a sarkon
egy szegény koldus ki halkan kéreget,
rongyos ruháját megvetően nézik
meg sem sajnálják már az emberek.

Könnyező szemekkel tekintget széjjel.
Segítsenek rajtam! Kérem! Emberek!
Rongyos kalapját fél kezében tartja
s esdeklő szemekkel halkan kéreget.

Alig van ember, aki megsajnálja
de az én szívem majd megszakad!
S pár forintot dobok rongyos kalapjába
pedig már nékem is alig maradt.

Istenem! Látod mily gyarló az
ember?
Minél több van néki annál gono-
szabb!
Miközben értékes kincseket harácsol

a szegény koldusnak egy forintot
sem ad.

Csak aki annyira szegény és kifosz-
tott,
csak az értheti meg mások nyomorát,
s ki kifosztott lelkében maga is oly
koldus
Csak az értheti meg mások bánatát!

Schmidt Károly: Szobrászműhelyben

Úgy formáld magad,
mint szobrász a fát,
hulljon le rólad
mi felesleges,
faragj a lelkednek
bársony ruhát,
mit szívvel érezni
már érdemes.

Szerszámod ima,
s összekulcsolt kéz,
velük sebeket
sohasem ejthetsz,

s ha Isten egy napon
szemedbe néz,
szívedbe örök
Égi Fényt rejthetsz.

Glóriát rajzol
fejed fölé,
arcodon érzed
a tekintetét,
és akit teremtett
most meglelé,
meglátja benned
Édes Gyermekeit.

Ismeretlen szerző: Ellentétek

Angyalok és ördögök irányítják életem,
Olykor szomorúság, néhol boldogság van lelkemen.
Hó és eső, csak egy kis különbség,
Szerelem, szeretet, gyűlölet, mi lehet még.

Ha az ember boldog, biztos vége lesz,
Ha meg szomorú, a boldogság is úr lesz.

Egyszer fent, egyszer lent, tartja a mondás,
Nekem csak a boldogság kéne, a fent és nem más!

Mégse lehet mindig minden jó,
Látod, most például esik a hó.
A rossz korszaknak is egyszercsak vége,
Csak jönne már el a pillanat végre!

Hertmann László: Szépséges Tímea lány
(A Mungo Jerry együttes „Sweet Mary Jane”
című zeneszámának dallamára)

Egy leánynév s megannyi titok. Tűnő álm volt tán. Kisgyermekként nem sejtettem, hol vagy, Szépséges Tímea lány!	Szépséges Tímea lány! Most mellettem vagy, követlek én. Lámpásként ragyogsz rám. Örök gyermekként végtelen fénybe Táncoljunk, Tímea lány! Örök gyermekként végtelen fénybe Táncoljunk, Tímea lány! Csa-csa-csa!
Könyvek, képek, ismeretségek... Tizenéves lett a vágy! Képzetelemben megjelentél,	

Gant Elizabet: Tükör

(részlet)

Azt mondják, a kutya tükröt tart az embernek. Valószínűleg igaz a mondás. Én csak azt tudom, hogy egész életemben nagyon szerettem a gazdáimat. Ó, még nem mutatkoztam be! A nevem Stefi, fajtám szerint yorkshire terrier.

Amikor az új családomba kerültem, olyan apró voltam, hogy könnyedén elfértem egy ember tenyerében. Később sem nőttem túl nagyra, a súlyom csupán a két kilogrammot érte el. Aki nem ismeri a fajtát, annak elárulom, hogy nagyon selymes szőrrel rendelkezem, a tapintása olyan, akár az emberi hajé. Az arcomon és a hasamon akácmézsínű a bundám, de a hátamon olyan fekete, akár a szén.

A szeretett családom négy tagból állt: Anyu, Apu és a gyerkőcök, Szandi és Viki. Kaptam tőlük egy egész szobát, ami emberi lépték szerint egy, egy négyzetméteres körbekerített részt jelentett. Ennek a felét a fekhelyem tette ki, melyet puha takaróval béleltek ki, és volt egy szív alakú párnám szivecskés huzattal.

Még elfért egy vizes tál, egy etetőtányér és a szőnyegem, ami egy újságpapír volt. Ez egyúttal vészhelyzeti mosdóként is szolgált. Még nem említettem, hogy emeletes házban laktunk.

Amikor először aludtam az új otthonomban, nagy honvágygal küszködtem. Folyton sírtam. Kicsiny méretemből adódóan a szobám falát alkotó rácsok között nekifutásból ki tudtam ugrani, amelynek – érthető módon – a gazdik annyira nem örültek. Ezután Apu egy puha, fűzőld hálóval kerítette körbe szobám falát. Szerencsére három nap után a honvágyam alábbhagyott.

Eltelt néhány hét, mire kialakult a napi rutin. Korán, már reggel hatkor talpon voltam. Apu vagy Viki engedett ki ilyenkor kicsi szobámból. Megtanultam kinyitni az emberek ajtóit is. Önbizalomhiányban sohasem szenvedtem! Az a fontos, hogy futva kell megközelíteni a kiszemelt ajtót, és mielőtt elérnénk azt, a két hátsó lábunkra támaszkodva egyenesedjünk fel, és a két első tappanccsal nagy erőt fejtünk ki. Nagyon szerettem Anyu mellé bekucorodni reggelente a puha paplan alá. Közben Viki vagy Apu kicserélte a vizemet, kaptam elő-reggelire száraz tápot, és a szülői ágyban vártam, mikor szólítanak, hogy mehetünk a reggeli sétára.

A leghosszabb, ötméteres pórázt kaptam, mert nagyon szerettem futkosni és felfedezni a környéket. Mindent megszimatoltam, és a szomszédban lakó kutyák által hagyott illatanyagokból tájékozódtam az ebek hogylétéről. Ez a szeánsz olyan volt, mint elolvasni a reggeli újságot egy csésze finom, friss kávé mellett.

Nagyon szerettem utazni is. Hordozható, ketreces bejáratú szállítóeszközt kaptam a gazdiéktól. Ezt ők fölerősítették a biciklijük csomagtartójára, és már suhanhattunk is több kilométeres távolságra. A kerékpározásnál csak a kocsikázást szerettem jobban. Egyenesen imádtam. Tudtam, ha kilépünk a lépcsőházajtón és balra fordulunk, akkor a garázs felé megyünk. Ez a tény akkora izgalommal töltött el, hogy elkezdtem rohanni, s a nyakamon feszülő pórázon keresztül vonszoltam a gazdit, hogy minél előbb a szeretett autómhoz érjünk. Egy idő után – hogy hogyan sem – a családom hámra cserélte a nyakörvemet.

Kis méretem ellenére igazi kutyaszív dobogott testemben. Tehát a fellelhető összes házi macskát megkergettem! Nem láttam túl jól, de arra rájöttem, ha a gazdi azt mondja, "Sicc!", akkor cica van a közelben. Ekkor teljes erőmből rohantam. Ha a háztömbünk előtti udvaron póráz nélkül voltam, akkor addig szaladtam és ugattam, amíg a macskát fel nem üldöztem a legközelebbi fára. Az udvart védtem az arra járó kutyáktól is. Egyszer majdnem pórul jártam! Már póráz nélkül szimatolgattam, mikor egyszer csak megütötte orromat egy nagy alaszikai malamut illata. Idegen eb a területünkön! A fenséges állaton is megfeszült a póráz, annyira felém húzódott, vészjósló, tengerkék szemeivel csak engem nézett. Nekem sem kellett több! Teljes erőmből nekiálltam felé futni, hogy elkeressem. Hogy nyomatékossítsam szándékomat, szaladás közben folyamatosan ugattam. A nagytestű kutya csak állt, nem hallatott hangot. Mikor elég közel értem, hirtelen kinyitotta a száját, és hatalmas csattintással összezárta a fogait. Csak a reflexemen múlt, hogy oldalra tudtam ugrani, és megmentettem az életemet. Eközben a gazdi mit csinált? Nem tudom pontosan, de nagyon kiabált a hátam mögött, majd odaszaladt hozzám, és jól megszidott. A gazdik hangulatait addigra megtanultam megfejteni. Azt is tudtam, hogy szerintük jót vagy rosszat cselekedtem, attól függően, milyen hanglejtéssel mondták ki a Stefi nevet. Én nagyon szerettem a családomat, melyet kedveskedéssel, játékra invitálással mutattam ki. Mindig imádtam a közelükben lenni, beleértve a délelőtti és délutáni szunyókálásokat is.

Hihetetlen, hogy milyen finom ételeket kaptam a gazdiktól! Azt bevallom, hogy a tápot nem nagyon szerettem. Nem is nyúltam hozzá, csak végszükség esetén. A reggeli májkrémes kenyérért viszont bármit megtettem volna! Ízletes, finom és tápláló eledel, imádtam! Ebédre és vacsorára azt kaptam, amit a gazdik ettek, de általában húsos, tojásos vagy sajtos ételt tettek a tálamba. Idősebb koromra szinte mindenevő lettem, így elfogyasztottam akár egy teljes adag rakott zöldbabot is.

Nagyon jó emlékeim vannak a gazdiékról. Sokat sétáltunk a természetben, utaztunk két, illetve négy keréken szerte az országban. Rengeteget játszottunk Szandival és Vikivel. A családom, ha kellett, bármilyen kutyától megvédett, beleértve az udvarló kan kutyákat is a tüzelés időszakában. Finomakat ettem, ez is nagyon fontos. Nincs olyan, hogy cserébe. Egyszerűen nagyon szerettem őket.

Válogatás Vargáné Kapa Veronika írásaiból

Felhőkre firkált...

Fodros felhőkre firkált álmaim
szivárványos, hús cseppjei
fürdetik a fáradt földet.
A gyémántos cseppek nyomán
felragyog a föld.
Már minden az én szépséges
álmaimat álmodja...
Hullnak, hullnak a cseppek....
Csilingelő gyermekkacaj,
pillangók lágy libbenése,
pipacsok parázsló pirosa,

erdők mélyzöld sóhaja
- sohasem volt, sohasem lesz -
boldogság tölti be a földet...

Kár, hogy nem így működik a világ.
Kár, hogy ez is
csak egy foszladozó felhőre írt
álom,
fekszem a virágzó réten,
s csak úgy, kitalálom...

Nyári zápor

Hosszú hetek óta nem esett.
Most sűrű, nehéz cseppekben
zuhog.
A kiégett föld oly mohón
issza a zápor hús cseppjeit,
mint éhes csecsemő

szívja magába anyja tejét,
cuppogva, nyögve,
mintha más
nem is létezne a világon,
csak ez az édes, életszagú,
mindent betöltő csoda.

A Dunán

(Apám emlékére)

„....és még egy írás. Nem a Kerek tóról szól, hanem a Dunáról. Apám bányász volt, és a föld alól kiszabadulva vágyott az erdőbe, a vízpartra. Nagyon sok időt töltött a Dunán. Először csak horgászott, majd, mikor sikerült vennie egy öreg ladikot egy rossz kis motorral, kötött egy merítőhálót magának, és azzal halászott is. Gyakran vitt magával, és ebből az időből nagyon sok kedves emlékem maradt, amit féltve őrzök.”

Az odvas fűzfák ágai
a Duna fölött összeborultak,
alattuk békésen siklott
az öreg ladik.

Oldalán
selymes hullámok csacsogtak.
A víz színén hasuk fehérje
villant az apró halaknak,

de tudtuk, ott lent
óriások laknak.
Láttuk őket olykor,
mikor a gát fölött
a borostyánszínű vízre
a nap ferdén rásütött.
Megálltunk csendben,
- szólni sem tudtunk...
Volt ott néhány nagy ponty

tallérnyi arany pikkelyekkel
és egy-egy óriási, vén harcsa.
Lomhán, alig mozdultak szinte,
mintha a kezdetektől úsznának,
a világ végezetéig.
Eszünkbe sem jutott,
hogyan megfoghatnánk őket.
Ugyan, ki ejthetné rabul
az IDŐT?

Siposné Marica: A buszon

Mindig csodáltam a buszsofőröket, milyen ügyességgel kerülik meg a kis-méretűre tervezett körforgalmakat, manővereznek serpentineken, szakadékok mentén, vigyázva ránk, az utasokra, mert amíg a buszon ülünk, rajtuk múlik az életünk.

A minap ténferegtem az út hol az egyik, hol a másik oldalán, mert soha nem tudom, mikor indul a következő járat. Megérkezik, persze, nem ott, ahol én várom, de már bent áll a megállóban. Rohanok az út túlsó felére – vagy elérem, vagy nem, s a gépkocsivezető vár, vár, a nem fiatal, nem szép, kissé szétszórt öregasszonyra. Köszönettel nyugtázom, s közben az jár a fejemben, miért olyan ritkán fordul elő ez, miért hiányzik az emberekből az empátia, a segíteni akarás.

Ülve zötykölődöm, a sofőrtől nem messze. Nem sokan vannak a buszon, este van már, vége a csúcsforgalomnak. Az egyik megállóban két fiatal lányka száll fel, az egyik felmutatja igazolványát, a másik hátra iszkol. Kislány! Légy szíves gyere vissza! Mondja a busz vezetője, nem gorombán, szinte kedvesen. A lány rögtön tudja, miről van szó, barátnője pénztárcájából előkerül a jegy, már azzal megy oda a sofőrhöz. Nincs kiabálás, nincs veszekedés, talán a fiatalemberrel (a busz vezetőjével) is megesett ilyen, pár évvel ezelőtt.

Jóleső érzés fogott el, örül a lelkem, mert ma annyi gorombasággal, otrombasággal találkozik az ember, s ez olyan megható, még akkor is, ha a kislánynak lecke. A tanár pedig tudja: mindent meg lehet mondani, csak nem mindegy, hogyan.

Forrás: http://holnapmagazin.hu/proza.php?proza_id=22585

Első a család

Hogyan lesz a könyvből hangoskönyv?

Az MVGYOSZ Bodor Tibor Hangoskönyvtára a Centenáriumi évben több mint 150 új hangoskönyvvel bővült a Bodor Tibor Kulturális Egyesületnek köszönhetően. Az 500 főből álló önkéntes csapat a mai napig rendületlenül készíti a hangoskönyveket a szövetség részére. Az online hangoskönyv alkalmazásban hétről hétre találkozhatnak önök is az újonnan felolvasott művekkel, illetve a könyvtár régi állományát is folyamatosan javítjuk és töltjük fel az online könyvtárba. Jelenleg 1089 mű érhető el az alkalmazásban, és mind az iOS, mind az Android rendszert használó, több mint 800 látássérült olvasó élvezheti a felolvasott műveket.

A projekt egyik önkéntese hívta fel a figyelmemet arra, hogy hasznos lenne, ha az olvasók is megtudhatnák, hogy mi a menete annak, hogy egy könyvből hangoskönyv legyen. Amikor végiggondoltam a folyamatot, akkor világossá vált számomra is, hogy igen hosszú út vezet odáig, hogy mi, látássérültek élvezhessük az emberi

hangon felolvasott műveket. Jelenleg az önkéntes felolvasók többnyire otthonukban, saját, illetve általunk adott eszközzel rögzítik a felolvasást. Ez azért is jó, mert így akkor és annyit olvasnak, amennyi a szabadidejükből telik. Amennyiben nem tudja a felolvasó otthonában elvégezni a rögzítést, úgy lehetősége van arra, hogy a szövetségben olvasson fel. Egy átlagos hosszúságú könyv esetében, ami körülbelül 8-10 órás, a felolvasási idő ennek legalább kétszerese. A felolvasóknak egy igen sok pontból álló sűgő áll rendelkezésükre, amiből megtanulhatják, hogy mire kell figyelni a felolva-

sás során, illetve hogyan kell a hibákat jelezni, és ha valaki elég ügyes, akkor a könyv megvágásához is kap instrukciókat. A felolvasást követően érkezik el a könyv a vágási szakaszba, amiben szintén a szövetség munkatársai és önkéntesek működnek közre. Megvágni egy könyvet szintén kétszer annyi idő, mint a felolvasott mű hossza. Amikor már ezen is túl vagyunk, akkor előzetes meghallgatásra kerül a könyv, amikor a látássérült munkatársak és önkéntesek azt figyelik, hogy maradt-e hiba a felolvasásban, és ha igen, akkor azt felírják, majd a könyv ismét vágás alá kerül. Ezt követően, amikor az utólagos vágást is elvégezték a technikusok, a könyvet nyilvántartásba vesszük, bekerül az mvgyosz.hu oldalon is megtalálható katalógusba, feltöltjük az online állományba, és kiírjuk CD-re is. Vagyis legjobb esetben fél év és 5 különböző személy kell ahhoz, hogy egy könyvből hangoskönyv legyen. Köszönjük annak a több száz önkéntesnek, akik hangjukat adják a művekhez, és azoknak a munkáját, akik látássérültként vágják vagy meghallgatják a könyveket, hiszen áldozatos munkájuk által évente több száz új hangoskönyv jut el a látássérült személyekhez.

Dr. Nagyné Berke Mónika MVGYOSZ munkatárs

Bobozás, vakpingpong és az élet nagy dolgai – Újra integrációs táborban jártam

Több mint két évtizede szerveznek nyári táborokat az integráltan tanuló vak és aliglátó gyermekek és fiatalok részére a Vakok Általános Iskolája Módszertani Központjának utazó gyógypedagógusai. Az integrációs táboroknak nevezett események legfontosabb célja, hogy a többségi iskolába való beilleszkedéssel küzdő és az ebben sikeres diákok találkozzanak egymással, információkat, tapasztalatokat cseréljenek. Ennél nem kevésbé fontos cél, hogy a vak fiatalok új élményeket szerezzenek, hozzájuk hasonló kortársaik közösségéhez kapcsolódhassanak, és együtt pihenjék ki a tanév fáradalmait. Sokak számára ezek a táborok jelentik a családból való kiszakadást, az önfeledt nyaralást is. A programok támogatják a fiatalok önállóságának fejlesztését, elősegítik saját képességeik felmérését a látássérült kortársaikkal való összehasonlításban, de praktikus tudásokat, technikákat is eltanulhatnak egymástól.

A 90-es évek második felében magam is rendszeres résztvevője voltam ezeknek a táboroknak. A még csak maroknyi integráltan tanuló látássérült gyermek akkoriban inkább kuriózumot jelentett a szegregáltan tanulókkal

szemben, míg mára gyakorlattá vált, hogy a „csupán” látássérült gyermekek akár már az első osztálytól a többségi iskolában kezdik meg tanulmányaikat. A szakmán belül máig nincs egységes álláspont arra nézve, hogy mikor kell elkezdni az integrációt, hogy valóban szükség van-e az első iskolaévekben a szegregált intézmény nyújtotta biztonságra és szilárd tantárgyi alapokra, hogy melyik az az életkor, amikor leginkább problémamentes a sajátos nevelési igényű diáktársak befogadása. Ennek megfelelően az integrációs táborok résztvevői mindannyian más élethelyzetből, más előzményekkel, eltérő szülői és pedagógusi támogatással, sajátos kortárs kapcsolatokkal és egyedi tapasztalatokkal, különféle motivációkkal érkeznek.

Először tavaly kaptam felkérést a tábort szervező pedagógusoktól – akiknek egy része úgy húsz éve engem is tanított –, hogy a táborozás egyik estéjén motivációs beszélgetést vezessenek a gyerekeknek. A javasolt téma természetesen a beilleszkedés és az önértékesítés volt. Megunhatatlan, soha végig nem beszélhető témák ezek, nem is voltak illúzióim azzal kapcsolatban, hogy egy szép, kerek és lezárt beszélgetést vezetek majd. Az élmény azonban így is messze felülmúlta a várakozásaimat: már a beszélgetés délutánján, a megérkezésem után alig egy-két órával a diákok körében ültem és spontán esetfeldolgozó csoportot vezettem, ahova mindenki behozhatta saját valós történeteit, nehézségeit, legyenek azok szereplői az osztálytársak, a tanárok, vagy a szülők. Másnap reggel már úgy indultam a táborozás helyéről dolgozni, hogy szinte biztos voltam benne: jövőre is itt a helyem.

Így is lett: idén már a teljes tábort, azaz öt egész napot a résztvevő fiatalok társaságában tölthettem. A motivációs beszélgetés mellett ezúttal rám várt az ismerkedő délután moderálása is, emellett pedig rengeteget beszélgettem mind a fiatalokkal, mind a pedagógusokkal és a többi segítővel és természetesen részt vettem az összes programban.

Az idei integrációs táborban közel húsz vak és aliglátó diák vett részt, akik nagyjából középiskolába járnak, de volt köztük több felső tagozatos tanuló is. Volt, akit elkísértek az ép látású ikertestvérei, más az édesanyjával érkezett, a többség viszont egyedül. Volt, akinek ez volt az első tábora, másnak már a sokadik. A többség számára a helyszín sem volt ismeretlen, hiszen a tahitófalui Jeka Házban zajlik a tábor évek óta. A puritánul berendezett vendégház legnagyobb előnye, hogy minden szobához tartozik fürdőszoba, így elkerülhető a sorban állás, illetve a jól felszerelt konyhában lehetőség van arra, hogy a Vakok Iskolájában dolgozó konyhások helyben főzzenek finom és házias ételeket. Az ellátásra még a válogatósabb gyerekek körében sem volt panasz, sőt...

A szervező pedagógusok gazdag programkínálattal készültek. A tábor vezérfonala idén a kutyás terápia volt. Minden délelőtt terápiás kutyák érkeztek, akik vezetőik és egy fiatal pszichológus segítségével biztosítottak önismereti és terápiás foglalkozásokat. Hetty, Csele, Viru és Bora nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek szívébe is azonnal beoptáltak magukat, mindenkinek hamar meglelt közülük a kedvence.

Az integrációs táborban nagy hangsúlyt fektetnek a mozgásra, sportolásra. Évek óta visszatérő program a sárkányhajózás és a lovaglás, bár senki nem bánta, hogy idén ez utóbbit egy viseigrádi bobozásra cseréltük. Ugyancsak a mozgásra való motivációt jelenti a tábori vakpingpong bajnokság, melynek győztesét mindig értékes nyereménnyel jutalmazzák. Sokak által várt program volt a leányfalusi strandolás is, a nagy meleg viszont nem kedvezett idén a kirándulásnak és a tandembiciklizésnek, ez utóbbira tényleg csak a legelszántabbak vállalkoztak a forróságban. Annál népszerűbb volt az udvaron rendezett vízi csata.

A zene természetesen ebből a táborból sem hiányozhat. Évről évre nagy sikert arat a tábor záró „Ki mit tud?“, melyen főleg ének és zenés számokkal mutatkoznak be a bátor jelentkezők. Itt nincs zsűri és helyezések, az élményt a szereplés, a sikert pedig a taps jelenti. Természetesen nem maradhatott el a közös éneklés sem: első este mindjárt meg is tanultunk két népdalt, utolsó este pedig gitárkísérettel énekeltünk ismert dalokat, slágereket. Üde színfoltot jelentett idén a tábori rádió, melyet három középiskolás fiú álmodott és valósított meg. Nem túlzás, hogy a cél érdekében a srácok a fél házat elhozták magukkal.

És hogy mi volt még? Meglátogattunk egy biokertet, sütöttünk kekszet, fontunk karkötőt, társasjátékoztunk és persze rengeteget nevettünk.

A nyaralás mellett rendszeresen terítéken voltak a komolyabb témák is. A táborba évek óta visszajáró vendég az Informatika a Látássérültekért Alapítvány, akik minden évben hozzák és bemutatják újdonságaikat, tájékoztatják a diákokat az új fejlesztésekről és megválaszolják technikai kérdéseiket. Több diák is komolyan érdeklődik az informatika iránt, de a számítógép még azoknak is nélkülözhetetlen segítőtársa, akik nem készülnek informatikusnak, ezért folyamatosan napirenden vannak az ezzel kapcsolatos témák. Moderált és informális beszélgetések során egyaránt rendszeresen szó esik a tanulással kapcsolatos nehézségekről, a tanárokkal folytatandó kommunikációról, a tanulók saját igényeinek érvényesítéséről. A pedagógusok folyamatosan hangsúlyozzák az önállóság szükségességét, legyen szó akár a közlekedésről, akár az önellátásról. Ezen a területen nekem az idej

táborban rendkívül fontos szerep jutott, még ha ez nem is volt tudatos, hiszen látássérült felnőttként bizonyos értelemben folyamatosan mintát mutattam a fiataloknak. Gyakori téma a szülőkkal való viszony is, hiszen a kamaszkorú látássérült fiatalok és szüleik kapcsolata fokozottan van kitéve az életkori sajátosságokból adódó konfliktusok mellett a fogyatékoságukból következő korlátozottságnak, túlféltésnek, kapcsolatteremtési és ismeret-szerzési nehézségeknek.

A tábor megvalósulását a MOL Alapítvány és a „Szól a Szív...” Alapítvány támogatta.

Németh Orsolya

A világ egyik legjobb lézeres látásjavító kezelése megérkezett hazánkba

Történhet bármi a szememmel a műtét alatt? Megvakulhatok a lézertől? Ugye 100%-ban biztonságos a kezelés? Bármennyire is „hétköznapi” kezelésnek számít már a lézeres látásjavítás, a fentiekhez hasonló kérdésekkel napi szinten találkozunk.

Nem véletlen a kíváncsiság és az érdeklődés; a szemünk az egyik legfontosabb érzékszervünk. Hogyan találjuk meg azt a klinikát, ahol biztonságban érezhetjük magunkat és a szemünket? Érdemes például megnézni, hogy az ott alkalmazott módszerek minősítettek-e megbízhatóság szempontjából. Erről érdemes előzetesen nemcsak az intézmény honlapján, de személyesen is érdeklődni.

A Saint James Szemészeti Központban hazánkban egyedülálló módon alkalmazott CONTOURA® lézeres látásjavító kezelés rendelkezik az Amerikai Egészségügyi Hivatal (FDA) engedélyével. Az FDA egy többéves tesztelési és engedélyezési folyamat végén mondta ki, hogy a CONTOURA® lézeres látásjavító kezeléssel jobb eredményeket lehet elérni, mint más hagyományos és hazánkban is alkalmazott kezelésekkel. Autós hasonlaltal élve, a CONTOURA® kezelés rendelkezik hivatalos töréstesztel, így erre a műtéti technológiára egyre nagyobb a kereslet a világon.

Ahogy az ujjlenyomatunk mintázata, úgy a szemünk felülete is teljesen egyedi. A CONTOURA® figyelembe veszi az adott páciensre jellemző szemészeti jellegzetességeket, és ez alapján tervezi meg a személyre szabott kezelést – mondja dr. Perényi Kristóf, a Saint James Szemészeti Központ szemész-, refraktív sebészorvosa.

Számos lézeres látásjavítás érhető már el Magyarországon, de sokszor teljesen hagyományos lézeres szemműtéteket végeznek hangzatos fantázianevek alatt. A CONTOURA® kezelés előnye, hogy nemcsak a dioptriát kezeli, hanem a rendkívül fejlett Wavelight Topolyzer diagnosztikai eszköz segítségével 22.000 mérési ponton keresztül térképezi fel a teljesen egyedi felszínű szaruhártya töredezettségét, a világ egyik legmodernebb lézerkészüléke pedig leköveti a szem legkisebb mozgását is a műtét alatt és annak figyelembe vételével folytatja a kezelést. Egy ilyen prémium látásjavító kezelés után nemcsak a látásunk terén várhatunk jobb eredményeket, de a gyógyulás is gyorsabb és kevésbé fájdalmas lehet.

Akár már a műtét másnapján elérhető a kívánt látóélesség, amely a kezelt páciensek 92,6%-ánál 100%-os éleslátást, a páciensek 64,8%-nak 125%-os éleslátást jelent, és ami még ennél is hihetlenebb, hogy a páciensek 34,4%-a 150%-os éleslátást ért el az FDA felmérés alapján.

A CONTOURA®-val kezelt páciensek megszabadulhatnak a szemüveg és/vagy kontaktlencse viselés okozta korlátoktól, és számos olyan esetben is javulást tapasztalhatnak, amelyek korábban gyakoriak voltak (például olvasási nehézségek, fényérzékenység, fénykoszorú, káprázási jelenség, autózás közben fellépő panaszok). Most már mindent élesen és tisztán látnak, közel és távol, nappal és éjszaka egyaránt.

Amennyiben szeretne jelentkezni ingyenes lézeres alkalmassági vizsgálatra, kérjük, töltse ki online tesztünket a www.lassjol.hu oldalon, vagy keressen minket a +36(1)788-2927-es telefonszámon.

Szép napot kíván a Saint James Szemészeti Központ csapata.

<https://www.origo.hu/hirmondo/tudomany/20190703-saint-james-szemeszeti-kozpont-a-vilag-egyik-legjobb-lezeres-latasjavito-kezelese-megerkezett.html>

A műkönyv csak tüneti kezelés, a szárazszem-betegséget nem gyógyítja – Jelentős felfedezést tettek szegedi kutatók a szemészeti klinikán

A világon elsőként dolgozott ki a könnymirigy-vezetékrendszer működésének tanulmányozására alkalmas, így a szárazszem-betegség sikeres kezeléséhez hozzájáruló módszereket a Szegedi Tudományegyetemen (SZTE) szemészeti klinikájának igazgatója, Tóth-Molnár Edit – tájékoztatta a felsőoktatási intézmény közkapcsolati igazgatósága az MTI-t.

A világon emberek százmillióit érintő szárazszem-betegség jóval komplexebb probléma annál, semhogy csak a manapság oly gyakori számítógép- vagy okostelefon-használat által okozott tünetnek tekintsük, és ennek megfelelően kezelésének is messze túl kell mutatnia a jelenleg rendelkezésre álló szűk terápiás arzenálon, elsősorban a különböző műkönyy készítmények alkalmazásán – állítja a kutató, hozzátéve: ez a megoldás ugyanis kizárólag tüneti terápia és az alapproblémát nem orvosolja.

A szemszárazság oka a kevés folyadék a szemben. (forrás: https://www.hazipatika.com/betegsegek_a_z/szemszarazsag/493)

A korai stádiumban a beteg által a szemén észlelt kellemetlen érzés és esetleges fájdalom ellenére a szemészeti vizsgálat egy ideig a szemfelszíni könnyfilm elvékonyodásán túl jelentős, drámai elváltozást nem talál. Megfelelő terápia hiányában azonban a folyamat észrevétlenül romlik tovább, a szaruhártya-fájdalomért is felelős idegvégződéseket és a különböző könnytermelő struktúrákat egyidejűleg károsíthatja a háttérben zajló gyulladás. A folyamat előrehaladtával a kötőhártya kehelysejtjeinek pusztulása tovább vékonyítja a könnyfilmréteget, ezzel párhuzamosan pedig a szaruhártya finom érzőideg-hálózata is károsodik. A legsúlyosabb esetben krónikus szaruhártyahám-hiányok, fekélyek, hegesedések jelenhetnek meg a szemfelszínen: ekkor már a szárazszem-betegség súlyos, visszafordíthatatlan látásromlással, vagy akár a látás teljes elvesztésével is járhat. (forrás: https://www.webbeteg.hu/cikkek/szem_betegsegei/21724/konnyfilm-es-szaraz-szem1)

Míg korábban a problémát elsősorban a változókor utáni nők problémájaként tartották számon, addig ma már – nem kis részben az infokommunikációs eszközök robbanásszerű térhódítása miatt – minden korosztályt érint, ugyanis a digitális eszközök által kibocsátott kék fény jelentősen károsítja a kötőhártya nyáktermelő kehelysejtjeit, és így előbb-utóbb a könnyfilm károsodásához vezet.

A könnymirigy működése és a könnytermelést szabályozó biokémiai folyamatok még napjainkban sem tisztázottak. Az ezen a területen több mint tíz éve kutatásokat végző Tóth-Molnár Edit magát a könnymirigyet egy fa lombkoronájához hasonlítja, ahol a könnytermelő kamrácskák a levelek, és folyadékot elvezető csatornahálózat pedig a fa ágrendszerének feleltethető meg.

A szegedi kutató által létrehozott munkacsoport a világon elsőként dolgozott ki olyan izolációs technikát és vizsgálati módszert, amely alkalmas a könnymirigy csatornarendszere folyadéktermelő képességének mérésére, illetve az erre a rendszerre ható folyamatokat és anyagok vizsgálatára.

Kimutatták, hogy a vezetékrendszer hámsejtjei különböző ingerek hatására jelentős mennyiségű folyadékot képesek termelni, és ez tömegarányát tekintve nagyobb, mint amit a mirigykamrácskák hoznak létre. Így a szege-di munkacsoporthoz kötődik az a jelentős új felfedezés, mely szerint a könny döntő részét a könnymirigyek „ágrendszerét” képező csatornahálózat termeli.

Dr. Tóth-Molnár Edit:

forrás:http://www.klinikaikozpont.u-szeged.hu/opht/index.php?option=com_content&view=article&id=279&Itemid=478&lang=hu

Ezt követően a munkacsoport a vezetékrendszer sejtjeinek működésében szerepet játszó különböző folyadék és iontranszport folyamatokat és az ezeket létrehozó sejtstruktúrákat kezdte vizsgálni. Nem kis részben vizsgálataiknak köszönhető több ilyen ioncsatorna szerepének felderítése, így például igazolták egy, más szervek működésében már ismert funkcióval rendelkező klorid-csatorna könnytermelésben betöltött alapvető szerepét. Kutatásaik alapján ennek aktiválása meghatározó fontosságú a könnytermelés működésében, így ez a szege-di tudományos eredmény a továbbiakban a könnytermelést befolyásoló gyógyszerek fejlesztésének is egyik alapvető kiindulópontja lehet.

(forrás: MTI)

<https://www.origo.hu/hirmondo/tudomany/20190701-a-szaraz-szem-betegseg-gyogyitasat-segiti-a-szegedi-tudomanyegyetemen-folyo-kutatas.html>

Szonár, szenzor, szemüveg? Milyen lesz a digitális fehérbot? 1. rész

Magyarországtól Indiáig, Kanadától Izraelig számos kisebb-nagyobb kutatócsoport és startup dolgozik a vakok és gyengénlátók első számú tájékozdási eszköze és megkülönböztető jelzése, a fehérbot 21. századi verzióin. Ma már beszerezhetők ultrahangos szonárokcal, beszélő GPS-navigációval, illetve kép- és szövegbeolvasó szoftverekkel okosított változatok. Az utcai közlekedést megkönnyítő eszközök használóinak azonban rövidesen új közlekedési szituációkra kell felkészülniük, az önvezető és elektromos járművek ugyanis az eddigiektől merőben eltérő helyzeteket eredményeznek.

Motorizációs kényszer

A fehérbotnak legalább annyi köze van az autókhoz és a modern városi közlekedéshez, mint magukhoz a látássérültekhez. Az első világháborúban nagyon sok hadisérülés járt a látás részleges vagy teljes elvesztésével, ami azt eredményezte, hogy a háború után a korábbinál nagyságrendekkel több látássérült élt és közlekedett, vagy közlekedett volna az automobilizáció és a tömegközlekedés lázában égő nagyvárosokban. A fehérbot feltalálását az inspirálta, hogy az 1920-as évekre a lovaskocsikat, a hintókat, a kordékat és a lovasokat kiszorították az utakról a gépkocsik, az autóbuszok és a villamosok.

Párizsban 1923-ban adták át az első lámpás kereszteződést, ahol már nem rendőr irányította a forgalmat. Az egyre növekvő forgalomban a vakok és látássérültek egyre kiszolgáltatottabbak lettek, bizonytalanabban közlekedtek. Ezt tapasztalva jutott az elesettek sorsát szívén viselő, később íróként is befutott Guilly d'Herbemont grófnő arra, hogy mielőbb szükség volna egy olyan eszközre, amellyel a látássérült emberek egyértelműen jelezhetik, ha átkelnének az úton. Az eszköz feltűnő fehér színe szándékosan ugyanolyan, mint a közlekedési rendőrök irányjelző botja.

Az agilis grófnő 1930-ban a L' Echo de Paris napilapban a párizsi rendőrprefektusnak és a városi rendőrség vezetőinek címzett nyílt levélben ajánlotta a köz figyelmébe ötletét. Az első fehérbotot alig egy évvel később, 1931. február 7-én hivatalos ceremónia keretében az antanthatalmak diplomatái által alapított, rendkívül előkelő Cercle de l'Union interalliée klub dísztermében adták át.

Az első 5000 darab gyártását maga Guilly d'Herbemont finanszírozta a saját vagyonából. A fehérbot néhány év leforgása alatt elterjedt Európában és a világon. Alig 18 hónappal a bemutató után, 1932 októberében már az Egyesült Államokban is forgalmazták.

Látni és látszani

A fentiekből nyilvánvaló, hogy a fehérbotnak a kezdetektől kettős funkciója van. Segít a látássérült személynek a tájékozódásban, pásztázó-tapogató használata kiterjeszti az érzékelést, bővíti az információk megszerzésének lehetőségét, ezzel elősegíti az önálló közlekedést. Egyszersmind feltűnő megkülönböztető jelzésként tájékoztatja a látókat, hogy vak ember közlekedik a környezetükben, tehát ennek megfelelő körültekintéssel és óvatossággal viselkedjenek. Ez ugyanaz a funkció, mint a közlekedési táblák és lámpák feltűnő jelrendszere, illetve a mentők, tűzoltók, rendőrök szirénáinak és

villogóinak audiovizuális figyelemfelhívása. Persze az utóbbi funkciónak közismert a legfőbb hátulütője, nevezetesen, hogy a fehérbot látványa sokakban kényszeres vágyat ébreszt a segítségnyújtásra, akkor is, ha a látássérült épp nem is szorul semmiféle segítségre.

A fehérbot azonban nem univerzális segédeszköz. Az utcai közlekedést jelentősen megkönnyíti, de az épületek belső tereiben nem kényelmes. Korlátja az is, hogy használóinak csupán nagyjából 70 centiméteres sugarú körszeletben ad információt a külvilágról. Vagyis a pásztázás sugarán kívül eső tárgyak már nem észlelhetők vele, és nem figyelmeztet a mellmagasságban elhelyezett postaládákra, a fejmagasságban belógó KRESZ-táblákra vagy épp a járdaszegélyeknél kihelyezett, Budapesten Demszky-karóknak nevezett járdahatároló oszlopokra sem. Ráadásul sérülékeny, könnyen elakad a csatornanyílásokban, beszorul a villamossínek közé, és persze a városi aszfalt mindenféle nem kívánt szennyeződésével is érintkezik.

Az új fehérbot nyomában

Az eszköz elterjedése óta számos kísérlet történt annak érdekében, hogy a vakok és a látássérültek biztonságosabban közlekedhessenek. A fejlesztések vagy a környezet, a közlekedés új kihívásai miatt születtek, vagy a fehérbot fent említett korlátozott funkcionalitásának javítása céljából. A közlekedési rendszerek fejlődése elhozta a hangjelzést adó, vagy egyenesen beszélő forgalmi lámpákat, a taktilis (tapintható) térképeket és a vezetősávokat, majd a GPS-alapú, a tájékozódást hangutasításokkal segítő szoftvereket.

Az összehajtogatható, sportolásra, kirándulásra vagy épp gyerekek általi használatra kifejlesztett verziók mellett régóta kaphatók a segítség- és elsőbbségadást, illetve a fokozott figyelmet dudálva vagy világítva kiváltó eszközök. A tájékozódást ténylegesen megkönnyítő újítások azonban csak az okoseszközök megjelenése után indultak fejlődésnek.

Szonár- és szenzortechnológia

A denevérek vagy a delfinek által tökélyre fejlesztett „hanglátásra” alapozó ultrahangos szonártechnológiával már az 1970-es években is próbálkoztak, használható modellek azonban csak az ezredforduló után, az elektronikai eszközök jelentős méret- és árcsökkenése után jelentek meg. Több kézfejre rögzíthető eszköz is van a piacon, és botba épített verziók is kaphatók már – igaz, ezek a hagyományosaknál egy nagyságrenddel drágábbak, több száz-ezer forintnak megfelelő összeget is elkérnek értük. A lényege mindegyiknek a közlekedési akadályt jelentő tereptárgyak távolságának jelzése, amelyet az

eszközök az ultrahangok visszaverődésének idejéből számolnak ki, ugyanúgy, mint egy tengeralattjáró szonárja.

A gyártmányok közötti különbség az információátadás módja. Van, amelyik a mobiltelefonok rezgéséhez hasonló, de szofisztikáltabb taktilis jeleket használ, de például az indiai fejlesztésű SmartCane az újabb autók tolatóradarjához hasonlóan az akadály közeledtét egyre sűrűbben ismételt és erősödő hanggal jelzi. Az utóbbit, legalábbis Új-Delhiben, filléres érzékelőkkel alkalmassá tették arra is, hogy hangosan közölje tulajdonosával a megállóba érkezett városi busz járatszámát.

A legújabb fejlesztésű fehérbotok az okostelefonokhoz hasonlóan az összes létező és hozzáférhető internetes és adatátviteli megoldást megpróbálják integrálni, egyesítve a legfrissebb szenzortechnológiát a publikus GPS-rendszerekkel, az elektronikus asszisztensek beszédképességét a 3D-s GoogleMaps navigációval.

Más úton indult el 2017-ben az Óbudai Egyetem Ariadné projektje: az infrastrukturális fejlesztést is igénylő, bár a fentiek javánál a látássérültek részéről kevesebb anyagi áldozatot igénylő technológia lényege az volt, hogy a fehérbotba szerelt elektronikus érzékelők az úttestben és a járdákban elhelyezett jelzések alapján tették volna lehetővé a tájékozódást. Információink szerint a fejlesztés a kísérleti fázisban megrekedt.

A szerző Nagy Géza, esélyegyenlőségi szakértő, a mára már bezárt budapesti Ability Park ötletgazdája és vezetője; 1998 és 2008 között tagja volt az Országos Fogyatékosügy Tanácsnak.

(folytatás következik)

Tuti tippek, rövid hírek

Elkészült a Távszem alkalmazás – Pár hét múlva indul a tesztüzem

Közeleg a nagy nap: a pályázatban foglaltaknak megfelelően 2019. július elején elindul a Távoli Segítségnyújtás Látássérült Emberek Számára, azaz a Távszem szolgáltatás. Az utolsó hetek sok munkával és izgalommal telnek mind a projekt menedzsmentje, mind a még képzésben lévő operátorok és mentorok számára.

A szoftverfejlesztők munkájának befejeztével napokon belül megkezdődik a Távszem alkalmazás belső tesztelése, amit a Távszem projekt munkatár-

sai és mentorai végeznek, és ami egyben az operátorok szakmai gyakorlatát is jelenti. Az alkalmazás jelenleg még nem nyilvános, a letöltésre és regisztrációra a tesztidőszak első napjától lesz lehetőség.

A tageszervezetek többségénél megszületett a döntés az iPhone-ok kiosztásáról, a szervezetek felénél már javában zajlik a készülékek átadása és a leendő felhasználók oktatása is. Ezzel párhuzamosan folyamatban van az a közbeszerzési eljárás, melynek eredményeként még a nyáron megérkezik a maradék 300 darab iPhone. A pályázatok eredményéről az egyesületek értesítik a tagjaikat, illetve a mentorok adnak tájékoztatást az átvétel időpontjáról, helyéről és folyamatáról. Az iPhone-t kapó látássérültek előzetesen tájékozódhatnak az aláírandó dokumentumok tartalmáról és a Távszem projektben való részvétellel járó kötelezettségekről a tavszem.hu weboldalon.

Az elmúlt hetekben a kommunikáció és a pedagógia modulokkal folytatódott, majd június második felében a kompetencia mérési és az informatika modullal zárul a Távszem mentorok képzése. Az iPhone-ok átadásával párhuzamosan zajló képzési folyamat jó lehetőséget teremt számukra a folyamatos tapasztalatcserére, saját ötleteik, sikereik és tanulságaik megosztására a többi egyesület szakembereivel. Ez idő alatt az operátorok kommunikációs, konfliktus- és stresszkezelési, valamint informatikai képzéseken vettek részt, illetve meglátogatták a SINOSZ Kontakt Tolmács Központját is, ahol a Távszemhez nagyon hasonló munkakörnyezetben dolgoznak a siket embe-
reket távszolgáltatásban segítő jeltolmácsok.

Az operátorok a napokban megkezdik a felkészülésüket szolgáló képzés legizgalmasabb részét, a valódi távsegítő munka gyakorlását. A gyakorlat már a majdani munkavégzés helyszínén, a Távszem operátori központban indul, amit munkatársaink már be is laktak. Az MGYOSZ székház hátsó épületrészének megújult földszintjén kialakított operátori központban korszerű irodai berendezések támogatják a hatékony munkavégzést, a pihenőidőben pedig teakonyha, étkező és pihenő sarok szolgálja majd az operátorok kényelmét.

A gyakorlat során az operátorok élesben próbálják ki mindazt, amit eddigi képzésük során tantermi környezetben gyakoroltak. Az első próbahívásokat a Távszem projekt munkatársai és a mentorok indítják majd, akiknek kifejezetten feladatuk, hogy minél valóságosabb és változatosabb kérdéseket tegyenek fel a Távszem operátoroknak. A gyakorlat során olyan helyzetek kipróbálása és gyakorlása is megtörténik, melyek a Távszem információs fórumokon merültek fel.

Németh Orsolya

Belső tesztelésen a Távszem alkalmazás

Június 17. hétfő óta 36 látássérült felhasználó végzi a Távszem iOS és Android operációs rendszereken futó, még nem nyilvános alkalmazásainak belső tesztelését. A tesztelők a Távszem mentorok, valamint a projekt csapat és az MGYOSZ látássérült dolgozói, akik mindennapi életük valós helyzetekben kérik az operátorok segítségét. A Távszem operátorok a képzésükhöz tartozó 80 órás szakmai gyakorlat keretében fogadják a tesztelők hívásait és nyújtanak segítséget, miközben ők maguk is tesztelőként használják a rendszer operátori felületét.

A tesztelés első hetében számos hétköznapi helyzetben nyújtottak segítséget az operátorok. Ezek között szerepelt dokumentumok felolvasása, termékek összetevőinek és lejáratási idejének megnézése, leesett tárgy megkeresése, üzletek és közintézmények bejáratának megtalálása, ruhák színének és mintájának meghatározása, előre csomagolt élelmiszerek azonosítása, GPS koordináták alapján történő helymeghatározás, buszmegálló információs tábláinak leolvasása, vakvezető kutyák mozgásának és viselkedésének követése és elmondása, háztartási és egyéb gépek gombjain szereplő feliratok és piktogramok felolvasása és leírása, stb.. A tesztelés természetesen kiterjed az alkalmazás kezelhetőségére, akadálymentességére, a hang- és videó kapcsolat minőségére, az egész rendszer kényelmes használhatóságára is.

Már az első három tesztnapon számos visszajelzés gyűlt össze, melyeket javítási és fejlesztési javaslatok formájában továbbítottunk a fejlesztőknek, akik ígéretet tettek a hibák mielőbbi kijavítására és a kényelmi funkciók tökéletesítésére.

A belső tesztelést a jövő hét végéig folytatjuk, ezt követően pedig várhatóan július első napjaiban elindul a nyilvános tesztidőszak.

Eközben meghaladta az 500 főt azon látássérült egyesületi tagok száma, akik már biztosan kapnak a Távszem projekt keretében kiosztandó iPhone készülékekből, a mentorok pedig folyamatosan koordinálják a telefonok átadását. Mindenki, beleértve a projektmenedzsmentet, a szakmai megvalósítókat, az operátorokat és a mentorokat is, nagy várakozással és izgalommal készül a projekt újabb, legjelentősebb mérföldkövének teljesítésére.

Július 1-jétől elérhető a Távszem ügyfélszolgálat

Gőzerővel folynak a Távszem szolgáltatás optimalizálási munkálatai. Az ügyfelek számára elsőként a Távszem ügyfélszolgálat lesz elérhető, amely július 1-jén reggel 8 órakor nyílik meg, és ezt követően munkanapokon 8 órától 16 óráig fogadja a hívásokat, e-maileket és a személyes megkereséseket.

Ezzel párhuzamosan tovább zajlik a Távszem szolgáltatás csiszolgatása. A Távszem alkalmazás béta változatának tesztidőszaka június 17-én elindult, azóta több olyan észrevételt és szakmai javaslatot továbbítottunk a fejlesztők számára, amelyek a látássérült ügyfelek kényelmét, az alkalmazás használhatóságát és a felhasználói élmény növelését szolgálják.

A tesztelést az MVGYOSZ munkatársai és az egyesületi mentorok folyamatosan végzik. Terveinknek megfelelően július hónap során válik mindenki számára elérhetővé a Távszem szolgáltatás. Az elmúlt hónapokban magas fokon kiképzett Távszem operátorok már alig várják, hogy segíthessenek Önöknek. 15 nagyszerű szakemberrel – 13 operátorral és 2 ügyfélszolgálati munkatárssal – bővült az MVGYOSZ, a képzést követő záróvizsgát valamennyien sikeresen letették.

A visszaszámlálás hamarosan elindul, addig is július 1-jétől kérdéseikkel keressék ügyfélszolgálati munkatársainkat – Benedek Zoltánt és Morid Kiarash-t – a következő elérhetőségeken:

telefon: +36(1)384-8440 vagy +36(30)505-2867,

e-mail: info@tavszem.hu

*Dr. Nagyné Berke Mónika
Távszem projekt szakmai vezetője*

Fellendült a segédeszközbolt forgalma

Nemrég átalakításon és felújításon esett át az MVGYOSZ segédeszközboltja, a termékpaletta és a szolgáltatások listája is bővült. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem volt hiába a megújulás, egyre több látássérült ember veszi igénybe a szolgáltatásokat és találja meg az életét megkönnyítő eszközöket a boltban.

Népszerű újdonság például az angolul beszélő digitális óra és hőmérő, a Braille-írásos karóra, a beszélő személyi mérleg. Emellett a bolt beszerzett rengeteg kutyás kelléket: összecsukható tálat, játékokat, evésslassítót, illetve gyerekeknek és felnőtteknek szóló játékok is kaphatók, a Braille Rubik-kockából például rengeteget eladtak már.

A különféle termékeket nemcsak személyesen, de előreutalással is meg lehet vásárolni, ez esetben választható, hogy a Magyar Posta Zrt. vagy a GLS vigye-e ki a rendelést. Sokan élnek ezzel a lehetőséggel. Mint ahogy annak is többen örültek, hogy már javítással is foglalkozik a segédeszközbolt. A garanciális termékek esetében ez ingyenes, a lejárt garanciájú, régebben vagy máshol vásárolt eszközök esetében pedig nagyon jutányos áron vállal javítást az MVGYOSZ.

Ádám Judit

Az MVGYOSZ segédeszközboltjának kínálatából

Malata zsebrádió és MP3-lejátszó

Ár: 4999 Ft.

Ezzel a termékkel mindig magunknál tudhatjuk kedvenc zenéinket, hangskönyveinket. Kis mérete miatt praktikus eszköz utazáshoz, nyaraláshoz. Az eszközhöz pendrive-ot és micro SD-kártyát egyaránt csatlakoztathatunk. Beépített rádióval is rendelkezik. USB portján keresztül megfelelő adatkábellel az okoseszközeinket is tölthetjük vele, így powerbankként is funkció-

nál. Az eszköz beépített mono hangszórával és 3,5-es Jack-csatlakozóval is rendelkezik. A termék tartalmazza a töltőkábelt.

Lágy szilikon tok, edzett üveg kijelzővédővel iPhone 7 készülékekhez

Ezzel a hasznos termékkel teljes körű fizikai védelmet biztosíthatunk iPhone telefonunk számára, mivel a készülék oldalait, tetejét és alját, valamint a hátlapot két darabból álló lágy szilikon anyagú tok öleli körbe, míg a kijelzőt edzett üveglap védi a külső behatásoktól.

Zoomax Snow 10 Pro digitális nagyító

Ár: 397.999 Ft.

Az eszköz főbb jellemzői:

- 10 colos kijelző
  - 13 megapixeles HD-kamera
  - nagyítás mértéke: kétszerestől tizenkilencszeresig
  - távoli és közeli üzemmód
  - szövegfelolvasó funkció
  - kb. 1,5 GB belső tárhely, amely audio- és képfájlok kezelésére alkalmas.
- Az eszköz töltőkábelt és egy hordozható védőtokot is tartalmaz.

A termék megvásárlásához nyújtható támogatásokról a Szolgáltató központ munkatársainál érdeklődhet.

Zoomax Snow S digitális nagyító

Ár: 138.620 Ft.

Az eszköz főbb jellemzői:

- 4,3 colos kijelző
- autófókusz funkció
- nagyítás mértéke: kétszerestől tizenhatszorosig
- videó kimenet, amellyel tévéhez is csatlakoztathatjuk az eszközt.

Kézi nagyító

Ár: 4999 Ft.

A 8,5 cm átmérőjű lencse ötszörös nagyítást tesz lehetővé. A nyél minőségi műanyagból készült. Ledvilágítással is rendelkezik. Három darab AAA-s elemmel működik. Az ár az elemeket tartalmazza.

Üzletünkben digitális nagyítók kaphatóak nagy választékban 39.999 és 397.999 Ft közötti áron.

A termékek megvásárlásához nyújtható támogatásokról a Szolgáltató központ munkatársainál érdeklődhet.

Benedek Zoltán

A 2020. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

Tájékoztatásul alább közlöm a 2020. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló rendelet szövegét, azt követően pedig az Origo által írott cikket.

7/2019. (VI. 25.) PM rendelet a 2020. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 102. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 64. § (1) bekezdés 4. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet hatálya kiterjed minden munkáltatóra és az általuk általános munkarendben foglalkoztatottakra.

2. § A 2020. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:

a) augusztus 21., péntek pihenőnap

augusztus 29., szombat munkanap

b) december 12., szombat munkanap

december 24., csütörtök pihenőnap

3. § Ez a rendelet 2020. január 1-jén lép hatályba.

4. § Ez a rendelet 2021. január 1-jén hatályát veszti.

Mikor lesznek többnapos hosszú hétvégék 2020-ban! (ORIGO)

A Magyar Közlönyben megjelent a vonatkozó rendelet, melyből kiderül, melyek lesznek a hosszú hétvégék 2020-ban. Jövőre a karácsonyon és a húsvéton kívül csak augusztus 20-a körül lesz négynapos hétvége. Ugyanakkor emiatt csak két olyan szombati munkanap lesz, amikor le kell dolgoznunk a szabadnapokat.

A Munka törvénykönyve alapján minden évben a pénzügyminiszter határozza meg a munkaszüneti napok körüli munkarendet.

A pénzügyi tárca vezetője által kiadott rendelet szerint 2020-ban, augusztus 21. péntek, valamint december 24. csütörtök lesz pihenőnap. Ez azt jelenti, hogy e dátumok körül négynapos hétvégék lesznek, ezeket a pihenőnapokat augusztus 29-én, illetve december 12-én fogjuk ledolgozni, ez lesz a két szombati munkanap.

Még egy négynapos hétvége lesz a jövő évben, méghozzá a nagypéntek és a húsvéthétfő miatt az április 10-13. közötti napokban sem kell majd dolgozni a hagyományos munkarendben dolgozóknak.

A rendelet alapján, így alakulnak az ünnepek körüli pihenőnapok:

Munkaszüneti napok és ünnepek 2020-ban

Dátum, megnevezés, milyen napra esik?

Január 1., újév, szerda

Március 15., nemzeti ünnep, vasárnap

Április 10., nagypéntek, péntek

Április 13., húsvét, hétfő

Május 1., nemzeti ünnep, péntek

Június 1., pünkösd, hétfő

Augusztus 20., nemzeti ünnep, csütörtök

Augusztus 21., pihenőnap, péntek

Október 23., nemzeti ünnep, péntek

November 1., mindenszentek, vasárnap

December 24., pihenőnap, csütörtök

December 25., karácsony, péntek

Háromnapos hétvégék természetesen lesznek még, hiszen a pünkösd minden évben hétfőre is esik, május elseje és október 23-a pedig péntek lesz 2020-ban. Ezekben az esetekben az ünnepnap miatt lesznek háromnaposak a hétvégék.

A nemzeti ünnepek közül március 15-e vasárnapra esik, ekkor tehát nem számíthatunk plusz szabadnapra. Emellett november elseje szintén vasárnap lesz jövőre.

Dr. Nagy Sándor elnök

Társas barangoló

Barangolás a zalai és a Balaton-felvidéki tájakon

A Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete Turista Szakosztálya háromnapos, autóbuzsos kiránduláson vett részt 2019. május 31. – június 2. között,

péntektől vasárnapig. A kirándulás programját Hirth Ignác szakosztályvezető és Gámán-Morvay Katalin idegenvezető dolgozta ki, figyelembe véve a tagság kívánságait is.

Ezúttal a Balaton-felvidék egy részére vezetett utunk. Szállásunk félpanziós ellátással (reggeli és vacsora) Tapolcán, a Batsányi János Kollégiumban volt. Szerény, de megfelelő szállás állt rendelkezésünkre, elegendő és minőségileg is kifogástalan étkezéssel. Az autóbusszal és annak vezetőjével úgy szakmailag, mint emberileg szintén elégedett volt a társaság.

Pénteken első programként délelőtt rövid pihenőt beiktatva a Kis-Balaton környékére vezetett utunk. Felvezetésként Eötvös Károly: Utazás a Balaton körül című művének bevezetőjét olvastuk fel. Először Zalaváron kerestük fel a Szent Adorján Bazilika romjait, valamint az ortodox keresztény Cirill és Method, a szláv írásbeliség megalapozóinak emlékhelyét, akik Mosaburgban – a mai Zalavár határában –, Kocel uralkodása idején, 870 körül vendégeskedtek. Már 850-ben templom állt itt Mária tiszteletére. A terület a salzburgi érsek tulajdonában volt. A magyarok 900 körül foglalták el. Első királyunk, Szent István uralkodása idején udvarház lehetett, majd Zala vármegye központja lett. Felkerestük a XI. századi bencés templom felújított, mai művészek szobraival díszített épületét. Megnéztük a Makovecz Imre által tervezett emlékhelyet, amelyet Zala megye ezer éves fennállása tiszteletére emeltek. A benne lévő életfa levelein egy-egy Zala megyei település neve szerepel. A mai jelentős idegenforgalmi pontokról gyönyörű fotókat állítottak ki, amelyeket részletesen ismertetett idegenvezetőnk. Ezután a Kányavári-szigeten tet-

tünk egy sétát a Búbos vöcsök tanösvényen. A kellemes gyaloglás során felolvastuk a magyarázó szövegeket, elsősorban az ott élő madarak és denevérek ismertetése volt érdekes.

A Katica Csárda teraszán tartottunk ebédszünetet, majd Kehidára utaztunk. Kehidakustány termálfürdőjét csak futólag ismertettük. A Deák kúriára koncentráltunk, ahol Pál Imre, kiváló Deák-szakértő tartott egy másfél órás, igen színvonalas vezetést. Magyarázata során kitért a konkrét tárgyak ismertetése mellett valamennyi fontos történelmi összefüggésre, valamint Deák Ferenc, a „haza bölcse” életrajzának kevésbé ismert részleteire. Innen már Tapolcára utaztunk. A délutáni, gyönyörű táj megnyugtató hangulatát idegenvezetőnk igyekezett érzékeltetni.

Szombaton reggel először a Hévíz határában lévő Egregybe utaztunk. Itt felsétáltunk a Borhegyre. Felkerestük a régi temetőt és az ott lévő, gyönyörűen helyrehozott Árpád kori templomot, ahol a társaság a falfestmények és a régi gerendák megtekintése után még spontán énekelt is. A Borhegyen még reggel zárva voltak a pincék és éttermek, de a panoráma Cserszegtomaj irányába lenyűgözőnek bizonyult, és a szőlőket is láthattuk. Részletesen meséltünk a látnivalókról. A szép séta után Egregy központjában a romokat és a Milleneumra készített szép, modern parkot is körbesétáltuk. Ezután Keszthelyre buszoztunk tovább, ahol a Festetich kastély parkján kicsit keresztülvágva a Kossuth utcán lesétálva – néhány rövid ismertetés mellett, mint Georgikon, Főtemplom, Gimnázium épülete és a Balaton Színház – leérkeztünk a Helikon parkon át a kikötőbe, ahol volt egy kis kávészünet. Innen Herendre vitt az utunk. A múzeumban igen tartalmas, részletes vezetést nyújtott a helyi idegenvezető a gyár történetéről, a régi és újabb tárgyairól. Tapintásra is kaptunk lehetőséget.

Estére visszatértünk szálláshelyünkre. Vacsora után a szabadidőben néhányan sétát tettek Tapolcán, ahol a Malom-tó mellett kellemes esti hangulat várta a vendégeket.

Vasárnap reggel első utunk Badacsonytomajba vezetett, ahol röviden megtudtuk nézni a híres Bazalt-templomot, amelyből talán csak Franciaországban létezik hasonló. Az 1344-ben épült Szent Imre templom a bazaltbányászat miatt életveszélyessé vált. Helyette épült meg 1931-32-ben a római katolikus neoromán stílusú bazalttemplom. E XX. századi épület oltárát Udvardi Erzsébet „Az utolsó vacsora” című festménye ékesíti. Innen Veszprémfajszra buszoztunk, keresztülhaladva a Balaton-felvidék legszebb falvain, többek között a Művészetek völgyén. A buszon rövid ismertetések hangzottak el. Egy rövid kávészünetet tartottunk Nemesvámoson, a falu

közepén. Ezután Veszprémfajsz határába, Baláca-pusztára mentünk, ahol egy római kori gazdaság épületeivel és tárgyaival ismerkedtünk meg egy szakavatott, fiatal régész nő magyarázatain keresztül. Bár már 1906-ban rábukkantak az első leletekre, ilyen szép, látogatható formában csak néhány éve működik a múzeum. Óriási a terület, van még bőven felfedeznivaló régészeti emlék. Hallatlanul érdekes volt minden, a relatíve nagy ház falaitól és a mozaikoktól kezdve, az oszlopfőkön és szobrokon keresztül a használati tárgyakig. Mindezeknek tapintással történő felfedezésére is lehetőségünk volt. Ezután Balatonfüredre ereszkedtünk le, ahol kétórás szabadidő után egy rövid, vezetett sétát tettünk a reformkori Füreden. Voltak, akik a kisvonattal utazták körbe a várost. A Jókai-ház, a klasszicista Kerek-templom, Blaha Lujza, a nemzet csalogányának villája után a híres Horváth házat néztük meg, majd felkerestük a Kossuth forrást, és megcsodáltuk a Szívkórház épületét. Felemlgettük az Anna-bálokat is. A Balaton partján a Tagore sétányon Melocco Miklós Deák emlékművét tekintettük meg, majd a Nobel-díjas tudósok által ültetett fákat, és a sétány névadójának, az indiai filozófus-költőnek, Tagore-nek szobrát, valamint a Gandhi emlékművet.

Öt órakor indultunk vissza, így a tervezett időpontra érkeztünk Budapestre. Az idegenvezető részletes magyarázatai és a láttatás révén sok hasznos információhoz, élményhez jutottunk ezen az úton is. A Szerencsejáték Zrt.-nek és a Nemzeti Alapítványnak külön köszönjük az anyagi támogatást, amely nélkül nem tudtuk volna ezt a tartalmas programot realizálni és ennyi helyszínt felkeresni.

Gámán-Morvay Katalin

Náluk jártunk

Dombormű őrzi dr. Szabó Miklós emlékét

A Móra Ferenc Általános és Művészeti Iskola díszkerítésénél 2019. június 7-én, péntek délelőtt leplezték le dr. Szabó Miklós emléktábláját. Együtt emlékezett és ünnepelt a város, a család, a barátok és a munkatársak.

„Újabb domborművel gazdagodott Hajdúdorog történelmi események tárháza és arcképcsarnoka.” – fogalmazott köszöntőjében Simon Istvánné, a Görög Demeter Művelődési Ház vezetője.

Emlékeztetett, hogy dr. Szabó Miklós ügyvédként és a Fehér Bot Alapítvány elnökeként egyaránt elkötelezett volt a vak és a gyengénlátó

embertársai rehabilitációja iránt. 2015-ben, 66 éves korában hagyta el a földi világot, és 2019. június 7-én ünnepelte volna 70. születésnapját.

Az ünnepélyes avatáson Czifráné dr. Urgyán Ilona jegyző méltatta a 2011-ben Hajdúdorog Város díszpolgárává választott ügyvéd munkásságát. Rózsa Dezső, dr. Szabó Miklós barátja, emlékező gondolataiban így fogalmazott: „A mai nap bizonyosága annak, hogy ez a város szereti polgárait, hiszen a legszebb dolgot teszik, amikor emléket állítanak az utókor számára.”

Dr. Szabóné Fodor Julianna, dr. Szabó Miklós felesége is hangsúlyozta beszédében, hogy férje – elismerései között – talán a Hajdúdorog Város díszpolgári címére volt legbüszkébb, hiszen a közügyekben is aktívan részt vállalt, mint önkormányzati képviselő, sőt ügyvédi praxisában is mindig a polgárokat, sorstársakat szolgálta.

Köszönet illeti Csige Tamás Hajdúdorog polgármesterét, hiszen az emléktábla finanszírozásával méltó emléket állított a Fehér Bot Alapítvány néhai elnökének munkásságáért, közügyekben végzett munkájának elismeréséért.

Karcagi Márta művelődésszervező

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Hermina út 47.**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440** Fax: **+36 (1) 384-5028**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

„SEMMIT RÓLUNK NÉLKÜLÜNK!”

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA TÁMOGATJA
A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ HONFITÁRSAINKAT!

A GYOD összege

2019. január 1-jétől bruttó

100 000 Ft

Az intézkedés több mint
18 ezer családot érint.

Az infokommunikációs akadálymentesítési pályázat közel 380 ezer fogyatékossgal élő honfitársunknak teszi könnyebbé az életet.

4 Mrd Ft

Segítőkutya-kiképzés támogatása

25,3 millió Ft

2017

45,3 millió Ft

2019

Nőtt a foglalkoztatási támogatás, 2019-ben már 365 akkreditált munkáltató részesül bérköltség-támogatásban:

42 Mrd Ft

2x

Duplájára emelkedett a fogyatékosügyi szervezetek költségvetési támogatása: 2010-ben 522 millió Ft, 2019-ben

1,114 Mrd Ft

Emelkedett az ápolási díj. Az intézkedés

33 ezer

családot érint.

Nőtt a megváltozott munkaképességű honfitársaink foglalkoztatási aránya: 2011-ben 18% volt, 2019-ben

41,6%

Új és használt gépjárműszerzési támogatás mozgáskorlátozottak részére.

 5500 db

420 millió Ft

támogatás a jelnyelvi tolmácsszolgáltatások évenkénti működésére.

Megújult a Vakok Állami Intézetének budapesti központja, és átadták az új tatai központot is.

1+1,3 Mrd Ft

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

**MAGYARORSZÁG
JOBBAN TELJESÍT**